

Oslo
Arbeiderparti

Andre utkast

Programkomiteens innstilling til bystyreprogram 2023-2027

Oslo Arbeiderparti

06. januar 2023

Innhold

Barnas by.....	3
Barnehage.....	3
Felleskolen.....	4
Aktivitetsskolen.....	4
Videregående skole.....	5
Helsetilbud for ungdom.....	6
Studentbyen.....	6
Verdens grønneste hovedstad.....	7
T-bane, trikk og buss.....	8
Trivelige bolig-gater og trygg trafikk for gående og syklistere.....	8
En miljøvennlig bilpark.....	9
Marka, fjorden og byens grønne lunger.....	10
Næringsliv.....	11
Lett å skape jobber.....	11
Oslo i Verden.....	13
Arbeid.....	13
Et ryddig og organisert arbeidsliv.....	13
Inkluderende og likestilt arbeidsliv.....	14
Oslo kommune som arbeidsgiver.....	15
God helse og omsorg gir livskvalitet gjennom hele livet.....	15
Folkehelse.....	15
Utvikle samarbeidet mellom sykehusene.....	16
Kommunehelsetjenesten må styrkes.....	16
Større innsats for psykisk helsevern.....	16
En human og verdig rusomsorg.....	17
Kvinnehelse.....	17
Pårørendestøtte.....	18
Livets siste fase.....	18
God by å bli eldre i.....	18
Byutvikling.....	19
Bolig.....	20
Sosiale boliger.....	22
Kulturbyen.....	22
Styrke bibliotekene.....	23

Kulturskolen	23
Frivilligheten.....	24
Idrett.....	24
En mangfoldig, inkluderende og rasismefri by.....	25
Innvandring og integrering.....	26
Kjønns- og seksualitetsmangfold.....	26
En tilgjengelig by	27
En trygg by	27
Beredskap	27
Forebygge og bekjempe kriminalitet.....	28
Frihet fra vold og overgrep	28
En bedre kommune	29
Trygg økonomi og aktivt eierskap.....	29
Demokrati og medvirkning.....	30
Digitalisering.....	31

Oslo Arbeiderpartis programkomite består av:

Raymond Johansen (leder), Helge Flø Kvamsås, Usman Asif, Gjertrud Eide Sæther, Hannah Gitmark, Signe Horn, Frode Jacobsen, Per Egil Johansen, Katinka Riksfjord Sporse, Trine Lise Sundnes, Victoria Marie Evensen, Svein Larsen, Jeanette Irene Moen, Varin Hiwa, Marthe Scharning Lund, Andreas Halse, Bente Christensen, Erling Turtum, Abdullah Alsabeehg, Kasper Syvertsen, Agnes Nærland Viljugrein, Frode Englund, Ubah Aden, Sebastian Johansen, Kari Kjenndalen, Kjell-Olav Hovde, Emre Gjul-Jensrud, Norvald Mo, og Sarah Gaulin. Amal Abdinur (sekretær).

1 **Barnas by**

2 Oslo er en trygg og god by å vokse opp i, med et variert og spennende tilbud av aktiviteter,
3 tett på naturen og fjorden. For oss er det viktig at alle barn får like utviklingsmuligheter,
4 uavhengig av sosial bakgrunn og hvor i byen de bor.

5 De aller fleste barn i Oslo lever i trygge omgivelser med gode utviklingsmuligheter, men
6 ikke alle. Oslo Arbeiderparti vil sette inn ekstra ressurser der det trengs og styrke laget
7 rundt barna.

8 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 9 • Gi mor og barn tettere og bedre oppfølging både før og etter fødselen gjennom å
10 øke ressursene til helsestasjonene.
- 11 • Øke tilliten mellom barnevernet og befolkningen generelt, og
12 minoritetsbefolkningen spesielt.
- 13 • Styrke Oslos arbeid med å skaffe fosterhjem og familiehjem, spesielt blant
14 befolkningen med flerkulturell bakgrunn og LHBT+ personer.
- 15 • Etablere flere fritidsklubber og andre sosiale møteplasser i bydelene etter skoletid,
16 både innendørs og utendørs, og sikre at disse har forutsigbar og langsiktig
17 finansiering.
- 18 • Utvide satsingen på sommerjobber til ungdom, til også å inkludere deltidsjobber
19 gjennom hele året.
- 20 • Etablere et lavterskeltilbud, utenfor barnevernet, til foreldre til barn som strever.
- 21 • Hjelp ungdom som står utenfor arbeidslivet inn i jobb.

22 **Barnehage**

23 Barnehagen skal være et sted der alle barn ønsker å være, og der foreldre ønsker å ha
24 barna sine. Foreldre i Oslo er godt fornøyd med barnehagetilbudet til sine barn.
25 Barnehagedekningen har i løpet av de siste årene økt til et rekordhøyt nivå, og økningen
26 er sterkest blant minoritetsspråklige barn. Dette skyldes blant annet reduserte
27 barnehagepriser og økt barnehageutbygging.

28 Det er godt dokumentert at barnehagen har stor betydning for barnas språklige og sosiale
29 utvikling, og at deltakelse i barnehage påvirker barnas mestring i skolen. Kompetansen til
30 de ansatte, og at det er nok voksne på jobb, har stor betydning for kvaliteten på tilbudet i
31 barnehagen.

32 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 33 • Øke kompetansen i barnehagen med mål om at 50 prosent av medarbeiderne er
34 barnehagelærere og at 35 prosent er fagarbeidere (barne- og ungdomsarbeidere).
- 35 • Sørge for et mer likeverdig barnehagetilbud over hele byen.
- 36 • Innføre en felles standard for barnehagemat i tråd med Helsedirektoratets
37 anbefalinger.
- 38 • Godkjenne nye private, ideelt drevne barnehager dersom det er behov for
39 barnehageplasser, men ikke godkjenne flere barnehager som drives av
40 kommersielle aktører som tar ut profitt.
- 41 • Søke staten om mulighet til å stille kompetanse- og kvalitetskrav også til private
42 barnehager for å sikre et likeverdig barnehagetilbud over hele byen.
- 43 • Etablere vikarpool i alle bydeler med fast ansatte, og rekruttere flere menn til arbeid
44 i barnehagen.

- 45 • Garantere alle barn plass i barnehage ved ettårsalder, uavhengig av når på året de
46 er født.

47 Fellesskolen

48 Skolen i Oslo er god. Elevene trives og oppnår gode skoleresultater. Trygge barn og
49 opplevelse av mestring er en forutsetning for læring.

50 Fellesskolen skal sørge for likeverdig opplæring av alle barn, uavhengig av sosial bakgrunn
51 og forutsetninger for læring. Dyktige lærere som har tid til å følge opp hver enkelt elev
52 skaper en god skole. Lekser skal ha et pedagogisk formål og bygge opp under læringen på
53 skolen. Det skal fortsatt være opp til lærerne å vurdere det faglige behovet for lekser.

54 Grunnskolen skal være en forberedelse for både yrkesfag og studiespesialisering, og da
55 må vi sørge for varierte arbeidsformer og mestringsopplevelser. Praktisk-estetiske fag har
56 en verdi i seg selv, og må få en større plass i barnas skolehverdag. I teoretiske fag er det
57 også viktig å ta i bruk flere praktiske tilnæringsmåter for å lære faget.

58 Oslo Arbeiderparti vil

- 59 • Tilby alle barn en trygg skolehverdag og gi dem mestringsopplevelser.
- 60 • Sørge for likeverdig opplæring av alle barn, uavhengig av bakgrunn og
61 forutsetninger for læring.
- 62 • Lære alle barn grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter i løpet av
63 småtrinnet.
- 64 • Tilpasse undervisningen tidlig i skoleløpet for elever som trenger ekstra hjelp og
65 støtte for å ha god progresjon i læringen.
- 66 • Legge til rette for elever med stort læringspotensial i ett eller flere fag.
- 67 • Satse stort på kompetanseutvikling av lærere og miljøarbeidere, og utvide
68 mulighetene for etter- og videreutdanning.
- 69 • Styrke laget rundt elevene, øke lærertettheten og antall miljøarbeidere i skolen.
- 70 • Gi ekstra ressurser til skoler i utsatte områder, uten at det går på bekostning av
71 skolene andre steder i byen.
- 72 • Etablere et beredskapsteam mot mobbing og vold i Utdanningsetaten, som skal
73 bidra til forebyggende arbeid og til at skoler får hjelp i vanskelige saker.
- 74 • Sørge for god klasseledelse ved å følge opp den enkelte lærer og utvide ordningen
75 med lærerteamet som rullerer mellom skoler for å veilede lærere i klasseledelse.
- 76 • Si nei til opprettelse av flere private skoler i Oslo.
- 77 • Inngå samarbeid med bedrifter og offentlige etater om bruk av arbeidsplasser,
78 verksteder, byggeplasser m.m. som klasserom og nye læringsarenaer for elevene.
- 79 • Sørge for at skjermbruk i skolen skjer innenfor pedagogiske rammer som fremmer
80 en sunn digital hverdag hos barna.
- 81 • Gi barna muligheten til å bruke skole-PC i ferien, og fjerne foreldrenes
82 erstatningsansvar for ødelagte digitale hjelpemidler.

83 Aktivitetsskolen

84 Oslo Arbeiderparti har i byråd sørget for at alle barn har mulighet til å delta i lek, aktiviteter
85 og læring etter skoletid, ved å innføre gratis aktivitetsskole for alle barn på 1. til 4. trinn. I
86 neste bystyreperiode vil vi øke kvaliteten på tilbudet i aktivitetsskolen, ved å øke
87 bemanningen og ansette flere fagarbeidere. Vi vil også gjøre det lettere å kombinere
88 arbeid i AKS og som assistent i skolen.

89 Oslo Arbeiderparti vil:

- 90 • Kultur, leksehjelp og idrett skal være en viktig del av innholdet i aktivitetsskolen,
91 gjerne i forpliktende samarbeid med frivillige aktører.
- 92 • Maten som serveres på aktivitetsskolen skal være sunn og god.
- 93 • Jobbe for en felles søskenmoderasjonsordning for familier som har barn både i
94 barnehage og i aktivitetsskolen.
- 95 • Aktivitetsskolen skal være en attraktiv arbeidsplass med gode tilbud om etter- og
96 videreutdanning som gjør at vi får stabile arbeidsmiljøer med kompetente ansatte
97 som følger opp barna.

98 Videregående skole

99 Oslo tilbyr et godt og variert tilbud av videregående skoler, med gode skoleresultater og
100 en økende andel elever som fullfører skolen. Dessverre er det likevel slik at det er for store
101 forskjeller mellom skolene i Oslo, både når det gjelder inntakskrav og fullføringsgrad. Oslo
102 Arbeiderparti vil derfor innføre en ny inntaksmodell som motvirker segregeringen mellom
103 skolene. Ny modell vil sørge for at flere elever kan velge hvilken skole de vil gå på, og sikre
104 en mer sammensatt elevgruppe. Halvparten av plassene på hver skole fordeles til søkere
105 med flest grunnskolepoeng, som dagens ordning. Den andre halvparten fordeles på fem
106 mestringsnivåer, også dette basert på antall grunnskolepoeng. Like referanserammer gir
107 elevene bedre forutsetninger senere i livet, og skaper et bedre samfunn.

108 Oslo Arbeiderparti vil også gi elevene en fullføringsrett, slik at de som dropper ut av skolen
109 skal kunne komme tilbake senere og fullføre.

110 Videregående opplæring skal kvalifisere til arbeid og høyere utdanning. Elevene i
111 Osloskolen skal være godt kjent med mulighetene som ligger i både yrkesveien og
112 studieveien. Flere elever i Oslo velger nå yrkesveien, men ikke mange nok. Oslo mangler
113 fagarbeidere. Vi har et mål om at en av tre elever søker yrkesfag. Kommunen skal garantere
114 læreplass, og selv tilby flere læreplasser enn kommunen gjør i dag.

115 Oslo Arbeiderparti vil:

- 116 • Sørge for kvalitet og kunnskap i videregående opplæring, med de beste lærerne og
117 nok ressurser til utstyr og læringsaktiviteter, slik at ungdommen i Oslo er svært
118 godt forberedt på samfunnet som møter dem etter fellesskolen.
- 119 • Innføre «mulighetsmodellen» som ny inntaksmodell i videregående skole for å gi
120 flere elever reell mulighet til å komme inn på alle skolene i byen, og evaluere
121 effekten av inntaksmodellen etter 3-5 år.
- 122 • Gjennomgå hvordan fag- og linjetilbudet er fordelt mellom de videregående
123 skolene med mål om å sikre attraktive og varierte tilbud på alle skoler.
- 124 • Tilby elevene en fullføringsrett, slik at elever som sliter kan komme tilbake og
125 fullføre senere. I dag må de fullføre innen fem år.
- 126 • Arbeide for at en av tre elever søker yrkesfag.
- 127 • Garantere læreplass og utplassering på yrkesfag.
- 128 • Opprette nye yrkesfaglinjer for å møte økt etterspørsel etter fagarbeidere, blant
129 annet innen grønne næringer.
- 130 • Styrke Fagskolen Oslo med flere fagskoleplasser og tettere samarbeid med
131 videregående skole og arbeidslivet.
- 132 • Styrke studiespesialiserende gjennom tettere samarbeid med universitets- og
133 høyskolesektoren i Oslo om opplæring i studieteknikk, hospitering og
134 oppgavedeling.
- 135 • Søke staten om å innføre et prøveprosjekt med fjerning av fraværsgrensa.

136 **DISSENS:** Programkomiteens mindretall (Marthe Scharning Lund, Agnes Nærland
137 Viljugrein, Per Egil Johansen, Gjertrud Eide Sæther, Emre Gjul-Jensrud, og Ubah Aden),
138 vil opprettholder kulepunktet om et prøveprosjekt med fjerning av fraværsgrensa.

139 Helsetilbud for ungdom

140 Ungdomstiden er identitetsskapende. Det er viktig å bli sett og inkludert. Rus, psykiske
141 problemer, ensomhet og frustrasjon må håndteres på et tidlig tidspunkt. Helsetilbudet til
142 barn og unge skal være et lavterskeltilbud, og tilbys der de unge er, som for eksempel i
143 skolen. En styrket skolehelsetjeneste og andre oppfølgingstjenester, som miljøarbeidere,
144 er viktig for å følge opp hver enkelt elev. Vi har i denne bystyreperioden styrket
145 skolehelsetjenesten med 100 ekstra årsverk, og vil i kommende periode styrke
146 skolehelsetjenesten og laget rundt elevene ytterligere.

147 Oslo Arbeiderparti vil:

- 148 • Øke bemanningen i skolehelsetjenesten.
- 149 • Ha et prøveprosjekt med psykologer i skolen, som en del av et tverrfaglig team med
150 miljøterapeuter og helsesykepleiere.
- 151 • Gi mer ressurser til helsestasjoner for unge og sørge for at ungdom vet hvor de kan
152 søke hjelp.
- 153 • Sikre gode og tilgjengelige lavterskeltilbud for seksuell og reproduktiv helse
154 gjennom helsestasjonen for ungdom.
- 155 • Videreutvikle offentlige tilbud som Ung Arena, Recovery-sentre, Rask psykisk
156 helsehjelp og andre lavterskeltilbud innenfor psykisk helsehjelp for ungdom,
157 herunder bl.a. også dekke behov for rådgivende tjenester for unge transkjønnede
158 som kan være en utsatt gruppe når det gjelder psykisk helse, livstilfredshet,
159 ensomhet m.m.

160 Studentbyen

161 Oslo er den byen i Norge som har flest studenter. Det kommer studenter fra hele Norge og
162 hele verden for å studere i Oslo. For Oslo Arbeiderparti er det viktig å styrke
163 studentvelferden.

164 De høye leieprisene og mangelen på studentboliger i Oslo gjør det vanskelig for mange
165 studenter å finne et sted å bo. Dersom Oslo skal bli en enda bedre studentby, må vi øke
166 tilgangen på studentboliger, ved å stille flere tomter til disposisjon for
167 Studentsamskipnaden.

168 Studenter sliter mer med dårlig psykisk helse nå enn før. Oslo Arbeiderparti mener derfor
169 det er viktig med et krafttak for psykisk helse. Vi ønsker å øke midlene til psykisk
170 helsehjelp for studenter, og sikre en langsiktig finansieringsplan som ikke baserer seg på
171 enkeltvedtak. Det vil også være viktig å tilrettelegge for flere sosiale arenaer for studenter
172 i Oslo. Vi vil bidra med tilskudd for rehabilitering av det nye studenthuset i sentrum og
173 tilrettelegge for aktivitet i fremtiden.

174 Oslo Arbeiderparti vil:

- 175 • Gi tilskudd til rehabilitering og aktivitet for studenthuset i sentrum.
- 176 • Øke midlene til psykisk helsehjelp for studenter, og samarbeide med
177 studentorganisasjonene, frivilligheten og Studentsamskipnaden for å styrke det
178 psykiske og somatiske helsetilbudet for studenter.
- 179 • Støtte studentidretten og andre studentaktiviteter ved å samarbeide med
180 foreningene, blant annet om tilgang til anlegg og lokaler.
- 181 • Legge bedre til rette for studenter med barn, med nærhet til barnehager, flere
182 tilpassede boliger og gode støtteordninger.

183 Verdens grønneste hovedstad

184 Skal vi unngå de største konsekvensene av klima- og naturkrisen vi står i, må vi handle nå.
185 Oslo skal gå foran og finne løsninger for hvordan vi skal klare å kutte utslipp, ta vare på
186 natur og sørge for en rettferdig grønn omstilling. I 2019 var Oslo Europas Miljøhovedstad.
187 De neste årene skal vi gå foran i kampen for miljø og klima, med mål om å bli verdens
188 grønneste hovedstad.

189 I årene framover skal vi jobbe målrettet for å kutte utslipp fra alle kilder i byen.
190 Klimabudsjettet skal brukes til å styre klimapolitikken, og lage troverdige og
191 gjennomførbare planer for hvordan vi kutter utslipp på alle samfunnsområder i byen.

192 Vi skal fortsette arbeidet med CO2-rensing på Klemetsrudanlegget og finne en langsiktig
193 løsning for anlegget på Haraldrud. Samtidig som vi kutter utslipp, skal vi forvalte marka,
194 fjorden og grøntområdene i Oslo, slik at vi binder opp mest mulig klimagasser.

195 Satsingen på klima og miljø er en viktig del av næringspolitikken i byen. Oslo kommune
196 skal bidra til at byen er vertskap og senter for grønn teknologisk utvikling og et nyskapende
197 næringsliv som utvikler miljøvennlige løsninger.

198 Oslo kommune har de siste årene stilt krav om nullutslipp på kommunale byggeplasser.
199 Det neste skrittet er å stille krav om at også transporten skal være utslippsfri når bedrifter
200 leverer til Oslo kommune. Vi vil også innføre krav om at alle byggeplasser i byen skal være
201 utslippsfrie.

202 I årene framover skal vi bruke mindre strøm i byen, og produsere mer av energien lokalt.
203 Vi vil bygge ut fjernvarmen og legge til rette for at det bygges ut nærvarmeanlegg. Vi vil
204 gjøre det lett å installere solcelleanlegg på private tak, og sørge for at alle større
205 kommunale bygg får solcelleanlegg. Vi vil vurdere om Grønmo midlertidig kan brukes som
206 en solpark.

207 Fremover skal vi redusere forbruket i de kommunale boligene enda mer. Nye kommunale
208 bygg skal bygges med mål om å bli plusshus, som bruker mindre energi enn de produserer.
209 Vi vil også kutte utslipp ved å stille krav om at en andel av byggematerialer i kommunale
210 bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal være lavutslipp.

211 Oslo Havn skal bli utslippsfri. Vi vil jobbe for å få mer godstransport over havna for å
212 redusere tungtransporten på veiene. Samtidig vil vi samarbeide med omkringliggende
213 havner for å legge til rette for at rederiene møter felles krav, og får mulighet til å fylle
214 miljøvennlig drivstoff.

215 Oslo Arbeiderparti vil:

- 216 • Sørge for at vi binder opp mest mulig klimagasser, gjennom naturlig skogvekst,
217 restaurering av myrer og et rikt plante- og dyreliv.
- 218 • Sikre gjennomføringen av karbonfangst- og lagring på Klemetsrud.
- 219 • Bygge ut mer fjern- og nærvarme, samt legge til rette for solceller både
220 i privatmarkedet og på alle større kommunale bygg.
- 221 • Legge til rette for at store bygg kan varmes og kjøles med fellesløsninger som
222 bruker fjernvarmenettet.
- 223 • Legge en plan for lavere strømforbruk i alle kommunale bygg.
- 224 • Bygge ut landstrøm til alle typer skip som legger til i Oslo havn og sikre godstrafikk
225 på jernbane fra Sydhavna.
- 226 • Sette et krav om at en andel av materialene i kommunale bygge- og
227 rehabiliteringsprosjekter skal være lavutslipp eller gjenbrukte materialer.

228 • Bruke klima- og miljøfondet til ENØK-tiltak, med lave egenandeler, til private hjem

229 **T-bane, trikk og buss**

230 Oslo trenger en velfungerende og effektiv kollektivtrafikk. T-banen er i verdensklasse,
231 med et stort nettverk og trygge og forutsigbare avganger. De neste årene vil Oslo
232 Arbeiderparti prioritere de tunge investeringene i infrastruktur som gjør hverdagen enklere
233 for mange mennesker i byen. Fornebubanen skal bygges ferdig. Nytt signalanlegg på T-
234 banen og ny Majorstua stasjon vil bidra til å øke kapasiteten i hele T-banenettet. Det er de
235 viktigste investeringene vi kan gjøre for å få til flere avganger på T-banen, også på
236 Grorudbanen, som vil få dobbelt så mange avganger til sentrum.

237 I løpet av 2024 vil vi sørge for at byen har 87 nye trikker med langt mer plass til passasjerer.
238 Vi ønsker å utvide trikketilbudet med flere avganger. Oslo Arbeiderparti vil ta initiativ til å
239 vurdere om trikkenettet i Oslo bør utvides. De mest aktuelle strekningene er trikk opp
240 Trondheimsveien, gjennom Hovinbyen og langs Ring 2.

241 Bussene i Oslo trenger bedre framkommelighet og et bedre nettverk i ytre by. Vi vil legge
242 opp rutene slik at det er god kobling til tog og T-bane med mye plass. Bussene skal
243 prioritere å dekke de store områdene i ytre by. På den måten kan vi få bedre lokale
244 bussnett, og effektiv transport inn og ut av sentrum. Vi vil satse på Ruters nye billettsystem
245 Reis, så vi har et godt og økonomisk tilbud til de som reiser en del, uten at de trenger
246 månedskort. De neste årene vil vi prioritere flere avganger og nye investeringer i
247 kollektivtrafikken.

248 De siste årene har åpningen av Fjordbyen ført til stor aktivitet i de gamle havneområdene.
249 Oslo Arbeiderparti vil bidra til at det finnes et båttilbud i indre havnebasseng, særlig om
250 sommeren.

251 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 252 • Prioritere vedlikehold og oppgradering av trikke- og T-banenettet.
- 253 • Fullføre Fornebubanen.
- 254 • Bygge ny Majorstua stasjon.
- 255 • Bygge ut nytt signal- og sikringsanlegg.
- 256 • Øke antall avganger med trikk, buss og T-bane.
- 257 • Utvikle kollektivknutepunktene i byen.
- 258 • Bygge ut trikkenettet der det er lønnsomt og effektivt.
- 259 • Regulere trafikken så buss og trikk kommer raskere fram.
- 260 • Sørge for at kollektivtrafikken i Oslo tar høyde for den teknologiske utviklingen,
261 som utviklingen av autonome kjøretøy.

262 **Trivelige bolig-gater og trygg trafikk for gående og syklister**

263 Trivelige gater med lekearealer, benker, planter og trær og lite biltrafikk er bra både for
264 klima og for bomiljøer. Det førende prinsippet skal være at veiene våre først og fremst skal
265 gi trivsel for beboere, trygghet og framkommelighet for gående og syklende, mens det skal
266 være mulig å komme fram med bil. Vi vil oppgradere flere plasser etter modell av Thorbjørn
267 Egners plass på Kampen og oppgradere bolig-gater til samme standard som Rathkes gate
268 og Conradis gate på Sofienberg.

269 Oslo Arbeiderparti ønsker å oppgradere Trondheimsveien gjennom Groruddalen til bygate.
270 Vi ønsker å legge til rette for at det bygges boliger, næringslokaler og nye friområder langs
271 veien. For å hindre at oppgraderingen skal føre til økte køer på Trondheimsveien, er det

272 viktig at det samtidig innføres flere avganger på linje 5 Vestli. Utviklingen av området må
273 skje i tett samarbeid med lokale interessenter og grunneiere.

274

275 Oslo Arbeiderparti ønsker å gjøre byen bedre for gående. Vi vil bygge ut et nett av
276 snarveier, særlig i ytre by, så man kan gå raskt til kollektivholdeplasser og andre mål i
277 nærmiljøet. Vi vil måke fortauene bedre om vinteren. Vi vil legge ekstra vekt på trygge
278 skoleveier med lite biltrafikk ved skolene.

279 Vi er veldig stolte over å ha gjort Oslo til en ordentlig sykkelby. Når vi bygger nytt og
280 oppgraderer sykkelveinettet skal vi skille syklistene mest mulig fra både biltrafikken og de
281 gående. Vi vil legge til rette for at sykkelene kan være et naturlig valg for barn og unge som
282 skal til skolen eller følges til fritidsaktiviteter. Der det blir konflikter mellom
283 framkommelighet for biler og trygg ferdsel for syklistene, vil vi prioritere syklingen.

284 Vi vil ha strenge regler for hvor mange el-sparkesykler og selskaper som er i byen. El-
285 sparkesyklene bør kjøres i sykkelveiene, og i minst mulig grad befinne seg på fortauene.
286 Vi ønsker klare begrensninger i hvor de kan parkeres.

287 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 288 • Oppgradere Trondheimsveien gjennom Groruddalen til en bygate.
- 289 • Oppgradere boliggate med benker, beplanting og lekearealer og redusert
290 hastighet for biler.
- 291 • Bruke kamerakontroll til å redusere farten på biltrafikken og styre trafikken unna
292 veiene hvor de ikke er ønsket.
- 293 • Bygge ut snarveier, særlig i ytre by.
- 294 • Fullføre utbyggingen av et sammenhengende sykkelveinett.
- 295 • Oppgradere sykkelveinettet så syklistene i størst mulig grad er skilt fra biltrafikk og
296 gående.
- 297 • Prøve ut høyresving mot rødt lys for syklistene.
- 298 • Følge opp Oslostandarden for sykkelveier.
- 299 • Fortsatt regulere el-sparkesyklene, og henvise dem til sykkelveiene.

300 **En miljøvennlig bilpark**

301 Oslo er verdens elbilhovedstad. Det gir oss renere luft og lavere klimautslipp. Vi vil
302 fortsette denne utviklingen, med et klart mål om å fjerne alle forurensende biler fra byen.

303 Akkurat nå er den største utfordringen at utslippene fra tungtrafikken går for sakte ned.
304 Oslo Arbeiderparti vil bidra med å bygge ut lade- og fyllestasjoner til utslippsfri
305 tungtransport i byen. Vi vil sørge for at tungtransport som går på el og biogass har
306 forutsigbare rammevilkår og klare rabatter i for eksempel bomringen. Vi vil at alle som
307 leverer til kommunen gjør det med utslippsfri transport. Dette gjelder også for lette
308 varebiler. Vi vil vurdere om kollektivfelt på enkelte strekninger kan åpnes for utslippsfri
309 tungtransport.

310 Vi vil sørge for at det kontinuerlig bygges ut nye ladestasjoner til den voksende
311 elbilparken, og vri innsatsen så vi bygger ut kommersiell ladeinfrastruktur. Samtidig vil vi
312 opprettholde klare økonomiske fordeler for elbiler både i bomringen og i
313 parkeringsavgiftene.

314 For å nå klimamålene er det viktig at vi både reduserer biltrafikken og får en bilpark som
315 forurenses mindre. Bilparken er i stor endring. I 2022 var åtti prosent av de nye bilene

316 elbiler. I Oslo var det langt mer. Dette er en utvikling som vil fortsette. Oslo Arbeiderparti
317 vil arbeide for at de forurensende bilene fases ut av Oslo så raskt som mulig. Vi vil legge
318 vekt på å bruke positive virkemidler.

319 **Dissens:** Programkomiteen mindretall (Andreas Halse, Usman Asif, Agnes Nærland
320 Viljugrein, Gjertrud Eide Sæther, Marthe Scharning Lund, Emre Gjul-Jensrud og Ubah
321 Aden) vil erstatte linje 282-285 med «For å nå klimamålene er det viktig at vi både
322 reduserer biltrafikken, og bytter ut de forurensende bilene. Til nå har det klart viktigste
323 virkemiddelet for å få til dette vært økte avgifter, særlig i bomringen. Oslo Arbeiderparti
324 ønsker en mer rettferdig løsning. Vi vil derfor forby kjøring med fossildrevne personbiler
325 på kommunale veier i Oslo fra 2030. Innen da vil det ha kommet så mange elbiler på
326 markedet at økonomi ikke lenger er en grunn til at folk ikke kan bytte til elbil. Vi vil gjøre
327 unntak for veteranbiler. Varebiler og tungtransport skal byttes ut når teknologien er moden
328 for det.»

329 Oslo Arbeiderparti ønsker å beholde bompengene på dagens nivå. Vi vil gjøre
330 justeringer i satsene slik at de blir mer rettferdige, bidrar til å nå klimamålene, og reduserer
331 biltrafikken i byen. Oslo Arbeiderparti er åpne for at andre modeller som veiprisering og
332 parkeringsavgifter kan vurderes som erstatning for bompenger.

333 Beboerparkeringen i Oslo har vært en suksess. Vi vil fortsette å differensiere satsene, med
334 langt lavere satser i ytre enn i indre by, og bidra til at det er attraktivt å innføre ordningen
335 i større områder. Det er bydelene som beslutter om det skal innføres beboerparkering.

336 Vi vil øke antallet bildelingsplasser på kommunal grunn, legge til rette for at de delte bilene
337 skal være elbiler, og lage støtteordninger til borettslag og sameier som vil ha bildeling i
338 sine parkeringsanlegg.

339 Oslo Arbeiderparti vil:

- 340 • Fase ut fossildrevne personbiler i Oslo til 2030.

341 **DISSENS:** Programkomiteens mindretall (Andreas Halse, Usman Asif, Agnes Nærland
342 Viljugrein, Gjertrud Eide Sæther, Marthe Scharning Lund, Emre Gjul-Jensrud og Ubah
343 Aden) vil opprettholde kulepunktet.

- 344 • Innføre en nullutslippssone for næringstrafikk innenfor Ring 1.
- 345 • Bygge ut ladeinfrastruktur for elbiler.
- 346 • Gi tungtransporten forutsigbare rammevilkår for å fase ut den fossildrevne
347 tungtrafikken så raskt som mulig.
- 348 • Beholde bompengene på dagens nivå.
- 349 • Utvide beboerparkeringen, med differensierte satser som er klart lavere i ytre by.
- 350 • Bidra til at bildeling blir et godt alternativ for mange flere i byen.

351 Marka, fjorden og byens grønne lunger

352 Marka og fjorden i Oslo har det største biologiske mangfoldet i Norge og gir sammen med
353 elver og parker rike muligheter for friluftsliv og utfoldelse for innbyggerne. Vi er opptatt av
354 at alle i Oslo skal få naturopplevelser. Vi skal hegne om allemannsretten og markaloven,
355 og legge til rette for friluftsliv, samtidig som vi tar vare på miljøet. Særlig viktig er det å
356 styrke det biologiske mangfoldet i Oslofjorden.

357 Det må tenkes variert når man utvikler anlegg. Det må bli enklere å finne sin foretrukne
358 måte å oppleve naturen på. Enten det er til fots eller på ski i marka, i kajakk, fra
359 badstuflåter, med sykkel. Flere friluftsområder må gjøres universelt utformet og vi skal
360 samarbeide med friluftsansjonene for å få enda flere ut på tur.

361 Parker, elver, grøntområder og turveier gir friluft- og naturopplevelser som bidrar til bedre
362 folkehelse og livskvalitet. Oslo Arbeiderparti vil ta vare på byens kolonihager, parselhager
363 og skolehager, omgjøre grå arealer til grønne byrom for urban dyrking, og styrke satsingen
364 på urbant landbruk. Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd.

365 Fjorden og øyene i Oslofjorden er flotte bade- og rekreasjonsområder. Oslo Arbeiderparti
366 vil ta vare på og styrke naturmangfoldet i fjorden og på øyene, og legge til rette for mer
367 bruk, blant annet med flere badeplasser. Vi vil også jobbe for at flere områder langs
368 Oslofjorden gjøres tilgjengelige for allmennheten.

369 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 370 • Gjenåpne flere elve- og bekkeløp, og etablere flere turtraseer og naturstier langs
371 elver og turområder i byen.
- 372 • Ta vare på byens kolonihager, parselhager og skolehager, omgjøre grå arealer til
373 grønne byrom for urban dyrking, og styrke satsingen på urbant landbruk.
- 374 • Fortsette å ruste opp flere av byens parker og byrom med fasiliteter som toaletter,
375 drikkefontener, benker, belysning og fellesgriller.
- 376 • Innføre et arealbudsjettt for å begrense nedbygging av naturmangfoldet og lage en
377 handlingsplan for å stanse tap av biologisk mangfold.
- 378 • Utvide og styrke vernet av Østensjøområdet miljøpark, styrke vernet av Akerselva
379 miljøpark, utrede opprettelse av Ljanselva miljøpark, lage en handlingsplan for
380 realisering av Alnaelva miljøpark og arbeide for at naturen langs Lysakerelva
381 vernes.
- 382 • Arbeide for at det etableres et våtmarksenter for Østensjøvannet og
383 nasjonalparksenter for Østmarka.
- 384 • Videreutvikle og bedre vedlikeholdet av skiløyper, marka-stuer og turveier og
385 annen tilrettelegging i marka.
- 386 • Etablere en årlig utlysning av midler til friluftstilbud som får nye grupper ut på tur.
- 387 • Vurdere å åpne for en forsvarlig jakt på småvilt i Oslo kommunes skoger og legge
388 bedre til rette for at flere kan fiske i Oslos vann, elver og bekker.
- 389 • Støtte prosjekter som bidrar til å rense fjorden og øke det biologiske mangfoldet,
390 som for eksempel tare- og tunikatfabrikker og oppbygging av kunstige habitat for
391 ulike arter.
- 392 • Hindre plastforurensning av Oslofjorden og bidra til rydding av plast i og langs
393 fjorden.
- 394 • Etablere flere badeplasser, fjordbad, badstuer og badehus langs fjorden.
395 Badeplasser skal opparbeides på blant annet Sukkerbiten, Grønnlikaia og i den
396 planlagte buffersonen mot Kongshavn. Disse må være universelt utformet.
- 397 • Legge til rette for mer bruk av kajaker, roing og småbåter langs fjorden, etablere
398 småbåthavn på Sørenga og sikre flere båtplasser til elektriske
399 båtdelingskonsepter.

400 **Næringsliv**

401 **Lett å skape jobber**

402 Oslo skal være en by der det er lett å skape nye jobber. Oslo har med et rødgrønt styre
403 drevet en aktiv næringslivspolitik og blitt kåret til Norges mest næringsvennlige fylke og
404 kommune. Det er vi stolte av. Oslo Arbeiderpartis ambisjon er at vi skal være en av de mest

405 innovative og bærekraftige byene i verden. Oslo har et stor potensial og en viktig plass i
406 det grønne skiftet.

407 Oslo har en lang historie som industriby, og Oslo Arbeiderparti mener at vi skal legge til
408 rette for nye grønne industrier i byen vår, som for eksempel innen bioressurser, helse,
409 energi, batteri og det maritime og marine.

410 Oslo Arbeiderparti vil skape forutsigbare rammebetingelser for framtidens nye grønne
411 næringer, og vi vil derfor bygge videre på erfaringene våre fra karbonfangstanlegget på
412 Klemetsrud og Hovinbyen Sirkulære Oslo.

413 Gjennom etableringen av karbonfangst på søppelforbrenningsanlegget på Klemetsrud blir
414 Oslo en global pilotby for grønn industriutvikling. Oslo må realisere alle mulige gevinster
415 og potensial som kan komme som følge av dette prosjektet. 400 000 tonn karbon vil bli
416 fanget lokalt i Oslo, en råvare som i stadig større grad også gjenbrukes av industri.

417 Oslo har en stor finansnæring, og der jobber fem prosent av alle heltidsansatte i Oslo.
418 Samarbeid mellom offentlige virkemidler og privat kapital vil med Oslo Arbeiderpartis
419 politikk være helt sentralt for å ta i bruk potensialet for utvikling av grønne næringer,
420 innovasjon, startups og bærekraftig verdiskaping.

421 Oslo Arbeiderparti vil forsterke utviklingen blant de mange vekstnæringene våre. Dette er
422 næringer innenfor kultur og servering som på mange måter er hjørnesteinsbedrifter i byen
423 vår, og kunnskapsintensive næringer innenfor fornybar energi, transport og helse og
424 livsvitenskap.

425 Reiselivsnæringen er viktig for Oslo og spiller en viktig rolle i det grønne skiftet. Oslo
426 Arbeiderpartiet har en ambisjon om at byen vår skal være en attraktiv turistdestinasjon
427 nasjonalt og internasjonalt.

428 Innovasjonsdistriktene har en nøkkelrolle i kommersialiseringen av forskning, og i tett
429 samarbeid med kommunen kan Oslo være en testarena for ny teknologi lokalt og
430 internasjonalt. Oslo Arbeiderparti vil bygge en sterk kultur for innovasjons-økosystemer
431 og gründervirksomhet, økt rekruttering av kvinner og innovative anskaffelser for å løse
432 samfunnsoppdrag.

433 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 434 • Styrke kommunens næringsrettede virkemidler som for eksempel Smart Oslo-
435 ordningen, og støtte opp om bedrifter med eksportpotensial.
- 436 • Bruke anskaffelsene til å premiere leverandører som tar med seg seriøse startups
437 for å løse et samfunnsoppdrag for kommunen.
- 438 • Gi VTA-bedriftene flere og ulike typer arbeidsoppdrag gjennom inkluderende
439 anskaffelser og reserverte kontrakter.
- 440 • Gjennomføre en ringvirkningsanalyse for å kartlegge hvilke ringvirkninger
441 etableringen av karbonfangst på Klemetsrud kan ha for næringslivet i Oslo, og da
442 særlig for næringslivet i bydel Søndre Nordstrand.
- 443 • Vurdere om det er mulig å etablere fagtilbud knyttet til sirkulærøkonomi,
444 karbonfangst og industri på Bjørnholt Videregående skole.
- 445 • Vurdere å etablere et innovasjonsdistrikt med utgangspunkt i Klemetsrudanlegget.
- 446 • Vurdere å støtte etableringen av et innovasjonsdistrikt på Skøyen.
- 447 • Legge til rette for kvinnelige gründere ved skolering og finansieringsordninger som
448 omfatter småskala kvinnearbeidsplasser.

- 449 • Serveringssteder som ikke har lønns- og arbeidsvilkår minst i samsvar med
450 allmenngjort tariffavtaler skal kunne få inndradd skjenkebevilling.
- 451 • Samarbeide med reiselivsnæringen for en bærekraftig utvikling og vekst som
452 ivaretar og underbygger Oslos miljøprofil.
- 453 • Utrede en ordning med kjøre- og parkeringstillatelse for næringsdrivende som gjør
454 det enklere å levere varer og tjenester i Oslo sentrum og som støtter opp om
455 Osломodellen for et anstendig arbeidsliv.

456 Oslo i Verden

457 Oslo er en liten, men viktig, by i verdenssammenheng. Vi har en ambisiøs klimastrategi og
458 lanserte verdens første klimabudsjett i 2016. Flere storbyer ønsker å lære av vår
459 klimasatsning. Oslo Arbeiderparti mener at arbeidet vi gjør lokalt har påvirkningskraft
460 internasjonalt og vi er oss vårt ansvar bevist.

461 Oslo skal være en internasjonal fredsby. Utdelingen av Nobels fredspris har satt oss på
462 kartet, og vi skal stille opp som vertskap for å diskutere fredelige løsninger på voldelige
463 konflikter. Oslo Arbeiderparti mener at vi skal støtte opp under
464 menneskerettighetsaktivister og at Oslo skal være en trygg havn for mennesker på flukt,
465 og vil fortsette å bruke Oslos signalbygg til å vise internasjonal solidaritet.

466 Oslo Arbeiderparti vil:

- 467 • Markedsføre og posisjonere Oslo internasjonalt som en klimahovedstad.
- 468 • Videreutvikle samarbeidet med Nobelinstituttet, Nobels fredssenter og
469 universitetene for å styrke Oslos posisjon som internasjonal fredsby med mål om
470 at flere FN-organisasjoner etablerer seg i byen.
- 471 • Ta initiativ til et samarbeid mellom finansmiljøet, staten og Oslo kommune om å
472 gjøre Oslo til et sentrum for bærekraftig kapitalforvaltning.
- 473 • Fortsette å være en friby for forfulgte forfattere og utrede muligheten for å opprette
474 en liknende ordning for menneskerettighetsforkjempere.
- 475 • Fortsette samarbeidet om initiativet Mayors for Peace.
- 476 • Jobbe for at Norge skal ratifisere FNs atomvåpenforbud

477 *Dissens: Programkomiteens mindretallet (Gjertrud Eide Sæther, Agnes Nærland*
478 *Viljugrein, Bente Christensen, Per Egil Johansen, Katinka Riksfjord Sporse, Emre*
479 *Gjul-Jensrud, Victoria Marie Evensen, og Trine Lise Sundnes) vil opprettholde*
480 *kulepunktet om atomvåpen.*

481 Arbeid

482 Et ryddig og organisert arbeidsliv

483 Et trygt, ryddig og organisert arbeidsliv er en av de viktigste grunnsteinene for et samfunn
484 med mindre forskjeller og usikkerhet. Derfor skal Oslo Arbeiderparti jobbe for et arbeidsliv
485 med høyere organisasjonsgrad, mer seriøsitet og bedre lønns- og arbeidsforhold. Det
486 organiserte arbeidslivet, med et godt partssamarbeid, vil bidra til mer inkludering og
487 likestilling på arbeidsplassene i Oslo.

488 Oslo Arbeiderparti vil:

- 489 • At Osломodellens kvalitetskrav i arbeidslivet forsterkes og at prinsippene i
490 tillitsreformen videreutvikles.
- 491 • Oppfordre og legge til rette for at egne ansatte organiserer seg.

- 492 • Foretrekke tariffavtale, ryddige lønns- og arbeidsvilkår ved anskaffelser.
- 493 • Samarbeide med partene i arbeidslivet om ulike tiltak for økt organisasjonsgrad og
- 494 forebygging av sosial dumping.
- 495 • Samarbeide med partene i arbeidslivet for raskere å nå målet om heltid som
- 496 hovedregel i byen vår.

497 **Inkluderende og likestilt arbeidsliv**

498 Arbeid er grunnsteinen til et liv med frihet og trygget. Arbeid til alle er jobb nummer 1 for
499 Oslo Arbeiderparti. Vårt mål er at alle som kan, og vil jobbe, skal gjøre det. Det sikrer
500 mangfoldet i arbeidslivet, utjevner forskjeller og bygger et sterkere fellesskap.

501 I et av verdens rikeste land, skal ingen måtte leve i fattigdom og usikkerhet. Derfor vil vi
502 sørge for at ingen holdes utenfor arbeidslivet, og sikre at flere jobber i hele stillinger med
503 fast ansettelse. Vi skal ha et arbeidsliv tilrettelagt for alle og fritt for diskriminering. Vi vil
504 tilrettelegge for at flere mennesker med funksjonsnedsettelse kommer i jobb, og
505 kunnskap om mangfoldsledelse er svært viktig for å lykkes med dette.

506 Vi skal kjempe for at ingen, uansett kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksualitet, alder,
507 funksjonsnedsettelse, etnisitet eller livssyn, skal oppleve diskriminering på
508 arbeidsplassen sin. Vold, trusler og trakassering er et alvorlig problem i arbeidslivet. Det
509 rammer særlig kvinner, og må bekjempes hver eneste dag.

510 Det aller viktigste er å sørge for at unge får sin første jobb etter endt skolegang/utdanning,
511 uansett nivå. Oslo Arbeiderparti vil at flere skal få muligheten til å være en del av
512 arbeidslivet istedenfor å motta sosiale ytelser. Flere jobbprogram og jobbsentre som bidrar
513 til at flere får relevant arbeidserfaring og kompetanse skal gjennomføres i partnerskap med
514 næringslivet i Oslo.

515 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 516 • Stille krav til arbeidsgiveres kompetanse om rekruttering av underrepresenterte
- 517 grupper i arbeidslivet som minoritetsspråklige, mennesker med
- 518 funksjonsnedsettelse, transpersoner og andre, med sikte på å øke andelen
- 519 arbeidstakere fra disse gruppene i arbeidslivet.
- 520 • Utforme stillingsutlysninger med hensikt om å motivere underrepresenterte
- 521 grupper til å søke på stillinger.
- 522 • At traineeordningene og tilknyttede prosjekter blir en naturlig del av
- 523 rekrutteringsprosesser som et tiltak for å få flere inn i jobb.
- 524 • Oppsøke ungdom med tilbud om kompetansepåfyll, etter- og videreutdanning samt
- 525 tiltak og oppfølging som setter flere i stand til å ta ledige jobber.
- 526 • Bygge ut kvalifiseringstilbudet for voksne innvandrere, og øke yrkesaktiviteten
- 527 gjennom kvalifiseringstilbud for innvandrerkvinner som faller utenfor andre
- 528 ordninger.
- 529 • Bidra til sikker drift av organisasjoner som hjelper folk med psykisk
- 530 helseutfordringer tilbake til arbeidslivet, som Fontenehuset.
- 531 • Jobbe aktivt for at flere arbeidsgivere skal tilrettelegge for at menn tar større del av
- 532 omsorgsansvaret og foreldrepermisjonen.
- 533 • Gjennomføre en undersøkelse om trivsel for å øke kunnskapen i arbeidslivet til
- 534 personer med ulike kjønns- og seksualitetsuttrykk.

535 **Oslo kommune som arbeidsgiver**

536 Ansatte i Oslo kommune skal ha ryddige og gode arbeidsforhold. Kommunen skal være en
537 god og attraktiv arbeidsgiver. I tett samarbeid med ansatte og fagforeningene skal Oslo
538 kommune beholde og rekruttere arbeidskraft, legge forholdene aktivt til rette for å benytte
539 ansattes kompetanse, sikre rett kompetanse på rett plass og med rett bemanning i
540 kommunens tjenester. For Oslo Arbeiderparti er det avgjørende at kommunens ansatte får
541 mulighet til kompetanseheving gjennom relevant etter- og videreutdanning, som fagbrev,
542 økt digital kompetanse eller lederutvikling

543 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 544 • At ansatte i Oslo kommune skal gjenspeile befolkningen.
- 545 • Være foregangskommune i arbeidet med å få flere ansatte over i hel stilling gjennom å stille
546 krav til at unntak fra hovedregelen om å tilby heltidsansettelse må saklig begrunnes.
- 547 • Redusere bruken av midlertidig ansatte.
- 548 • Ansette arbeidstakere som ellers ikke kommer inn på arbeidsmarkedet, der det er
549 mulig.
- 550 • Ha en fast ordning med ressurspooler i bydelene, og i relevante virksomheter og
551 etater i Oslo kommune.
- 552 • Styrke muligheten for ansatte med realkompetanse til å få formalisert sin kunnskap
553 gjennom fagbrev o.l.
- 554 • Gi ansatte mulighet for ulike kompetansehevende tiltak i arbeidssammenheng.
- 555 • Sikre at kommunens ansatte har en trygg arbeidsplass, fri for vold og trakassering.

556 **God helse og omsorg gir livskvalitet gjennom hele livet**

557 Arbeiderpartiet er for en sterk offentlig helsetjeneste. Alle skal sikres hjelp når de trenger
558 det, uavhengig av personlig økonomi. Det er store forskjeller i helse og livskvalitet i byen
559 vår. Det er viktig å utjevne disse sosiale forskjellene. Det er stor ulikhet i helse i Oslo. Det
560 er tett sammenheng mellom levekårsutfordringer, dårlig helse og nedsatt livskvalitet.

561 **Folkehelse**

562 Folkehelse er viktig hele livet, og vi vil satse på forebygging og tidlig innsats. Folkehelse
563 vil forebygge sykdom, redusere sosiale helseforskjeller, øke mestring og livskvalitet. Godt
564 forebyggende arbeid skjer på tvers av politikkområder, gjennom tidlig innsats i barnehage
565 og skole, gjennom inkluderende arbeidsliv, ved å sørge for at alle har et sted å bo, ved å
566 spille på lag med dem som skaper fellesskap og aktivitet.

567 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 568 • Tilrettelegge for at Oslos innbyggere kan ta del i idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- 569 • Prioritere fysisk aktivitet for barn og unge. Barnehager og AKS skal tilby fysisk
570 aktivitet, gjennom lek og uteaktivitet, og Osloskolene skal innføre daglig fysisk
571 aktivitet i timeplanen.

572 ***DISSENS:*** Programkomiteens mindretall (*Agnes Nærland Viljugrein, Erling Turtum,*
573 *Gjertrud Eide Sæther, Sebastian Johansen, Per Egil Johansen, Norvald Mo, Emre Gjul-*
574 *Jensrud, og Ubah Aden*) foreslår:

- 575 • At det på alle skoler i Oslo gis et sunt, enkelt skolemåltid i løpet av dagen.
- 576 • Fortsette arbeidet med å tilby ernæringsrik mat i Oslo kommunes tjenester.
- 577 • Gi tilskudd til folkehelseprosjekter.

- 578 • Sikre at barn og unge med funksjonsnedsettelse får et godt tjenestetilbud med en
579 fast koordinator, som også sikres ved flytting. Øke kunnskap i miljøer hvor
580 funksjonsnedsettelse er forbundet med stigma.
581 • Tilby gratis HPV-vaksiner til alle kvinner og menn under 30 år.
582 • Følge opp handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse, og at Sex og Samfunns
583 ressurs om seksualitetsundervisning i Osloskolen fortsetter.
584 • Legge vekt på å avdekke yrkesrelatert kreft, blant annet asbest i kommunale bygg
585 og sikre god opplæring om asbest for elever på yrkesfaglige linjer

586 **Utvikle samarbeidet mellom sykehusene**

587 Vi har ment at ny sykehusstruktur skal baseres på tre statlige sykehus – Aker,
588 Rikshospitalet og Ullevål. Vi er skuffet over at vårt forslag ikke ble hørt da vedtak om statlig
589 reguleringsplan ble fattet. Vi beklager sterkt at dette ikke ble resultatet og at det endte i
590 vedtak om statlig reguleringsplan. Oslo Arbeiderparti tar beslutningen til etterretning, og
591 vil framover arbeide aktivt overfor Helse Sørøst for å sikre nødvendige
592 spesialisthelsetjenester for Oslos befolkning.

593 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 594 • Styrke samarbeidet mellom sykehusene og primærhelsetjenesten.
595 • Gi et godt legevakttilbud til mennesker i en særlig sårbar situasjon.
596 • Sikre at Aker blir et lokalsykehus i Oslo som dekker alle bydelene i Groruddalen, og
597 styrke Forsterket Rehabilitering ved sykehuset.
598 • At helsehusene får overført pasienter de vil være i stand til å gi fullverdige
599 helsetilbud til fra sykehusene og trenger rehabilitering.
600 • At de ideelle sykehusene Lovisenberg og Diakonhjemmet inngår i den helhetlige
601 planleggingen av andrelinjetjenesten.

602 **Kommunehelsetjenesten må styrkes**

603 Det meste av helsetjenestene i byen vår skjer i kommunehelsetjenesten. Den vil få økte
604 oppgaver framover. Fastlegeordningen er grunnmuren i denne tjenesten, samtidig som
605 den kan stå overfor store utfordringer framover, blant annet når det gjelder rekruttering.
606 Arbeiderpartiet vil arbeide for at ordningen styrkes.

607 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 608 • Forbedre kommunehelsetjenesten, bl.a. gjennom økt bruk av digitalisering og
609 samhandling.
610 • Ansette kommunale fastleger og vurdere å opprette flere kommunale legesentre.
611 • Se på løsninger der flere yrkesgrupper i helsesektoren kan hjelpe til med
612 administrative oppgaver på fastlegekontorene.

613 **Større innsats for psykisk helsevern**

614 Psykisk helse og folkehelse henger tett sammen. De fleste av oss vil i løpet av livet stå
615 overfor større eller mindre utfordringer med selvfølelse, trivsel, ensomhet, mestring og
616 livskvalitet. Omtrent halvparten av den voksne befolkningen vil rammes av en psykisk
617 lidelse i løpet av livet. De siste årene har vi også opplevd en sterk økning i antallet unge
618 med psykiske helseutfordringer.

619 Arbeidet for psykisk helse skal ha den samme prioritering og faglige standarden som annet
620 helsearbeid. Vi erkjenner at dette betyr en vesentlig opptrapping. Vi vil gjøre et stort løft
621 for å forebygge psykisk uhelse. Vi vil prioritere lavterskeltilbud og ha et særlig fokus på
622 barn og unge. For å sikre et velfungerende helsetilbud vil vi bedre samhandling og
623 kunnskapsdeling mellom sykehus og distriktpolitiske sentre, bydelene og fastlegene.

624 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 625 • Ha et godt tilbud med lavterskel psykisk helsehjelp, og jobbe for at kommunen og
626 bydelene kan gi slik hjelp uten krav om henvisning.
- 627 • Forebygge psykiske helseproblemer gjennom frisklivssentralene, miljøterapeuter i
628 skolene og fellesskapsbyggende tiltak.
- 629 • Ha flere psykologspesialister med kommunal avtale.
- 630 • Bedre tilbudet på helsestasjonene, skolehelsetjenesten og undervisning om
631 psykisk helse i skolen, samt øke foreldres kompetanse om psykisk helse.
- 632 • Prioritere lavterskeltilbud, og bidra til å sikre drift for ideelle organisasjoner som gir
633 tilbud til mennesker med psykiske helseutfordringer som faller utenfor jobb og
634 skole.
- 635 • Jobbe for flere langtidsplasser i psykiatrien, uavhengig om oppgavene blir liggende
636 hos kommune eller stat.

637 **En human og verdig rusomsorg**

638 Oslo Arbeiderparti vil føre en human ruspolitikk. Vi skal møte mennesker med
639 rusavhengighet med respekt, et godt og helhetlig tilbud om helsehjelp og tett oppfølging.
640 Vår viktigste oppgave er å gi mennesker med rusutfordringer, og deres familier og
641 nærstående, økt livskvalitet og bedre liv. Rusavhengige skal sikres et bedre ettervern,
642 med meningsfulle aktiviteter.

643 Vi vil utvikle flere lavterskeltiltak, tilby flere væresteder og fortsette å jobbe med
644 målrettede tiltak for å redusere overdoser.

645 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 646 • Gjennomføre et prøveprosjekt med lokal rusreform som gir rusavhengige i Oslo
647 helsehjelp, ikke straff.
- 648 • Ha bedre samarbeid mellom ulike tiltak og styrke kommunens forebyggende arbeid
649 mot rus og bydelenes arbeid med lokale rustiltak.
- 650 • Tilrettelegge for arbeidstrening, lavterskeltilbud og meningsfull aktivitet, og bygge
651 flere tilpassede og fleksible boliger til personer med sammensatte omsorgsbehov.
- 652 • Bedre tjenestetilbudet for alkoholavhengige.
- 653 • Gi en bedre tilpasset rusomsorg for funksjonshemmede og eldre, og øke
654 hjemmetjenestenes kompetanse om eldre og rus.

655 **Kvinnehelse**

656 Kvinner i alle aldre og i ulike livsfaser skal sikres likeverdige helsetjenester. Sykdommer
657 som rammer kvinner mest, får ofte mindre oppmerksomhet enn sykdommer som rammer
658 menn. Kunnskapen om mange typiske kvinnesykdommer er ofte mangelfull og utdatert. Vi
659 vil prioritere kvinnehelse, og øke kunnskap, satse på bedre diagnostisering og god
660 behandling og oppfølging.

661 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 662 • Prioritere kvinnehelse og at kvinner i alle aldre gis likeverdige helsetjenester i alle
663 livsfaser.
- 664 • Utvikle en handlingsplan for Oslo-kvinnens helse, og inkludere kjønnsperspektivet
665 i alle kommunale planer og strategier i kommunens helse- og omsorgstilbud.
- 666 • Utvide ordningen med gratis prevensjon for unge jenter og kvinner opp til 25 år.
- 667 • Bedre jenter og kvinners seksuelle og reproduktive helse.
- 668 • Gi kvinner som opplever spontanaborter eller svangerskapsavbrudd et tilbud om
669 oppfølging.
- 670 • Ha et godt tilbud om flerkulturell *doula*, og sørge for god informasjon om tilbudet.

671 **Pårørendestøtte**

672 Pårørende utfører en stor andel av omsorgsinnsatsen for syke og pleietrengende. Vi vil
673 styrke støtten til pårørende, og gi støtte- og avlastningstilbud som også vektlegger
674 behovet til pårørende, slik at de holder seg friske, og også yrkesaktive.

675 Ulønnet omsorgsarbeid utgjør et likestillingsproblem, hvor mange kvinner blir
676 trippelarbeidende, og vi vil ha fokus på dette. Vi vil gjøre det enklere for pårørende å få
677 oversikt over pasientrettigheter, og få kontakt med kommunale tjenester.

678 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 679 • Videreutvikle Oslostandarden for pårørendesamarbeid med grunnsynet om at
- 680 pårørende er en viktig og nødvendig ressurs som skal møtes med respekt.
- 681 • Gi gode støtte- og avlastningstilbud som ivaretar pårørende.
- 682 • Sørge for at pårørende har innflytelse på omsorg og pleie for familiemedlemmer,
- 683 både generelt og i livets siste fase.

684 **Livets siste fase**

685 Mennesker som går inn i livets siste fase skal møtes med respekt, og gis et lindrende og
686 trygt helse- og omsorgstilbud (palliativ omsorg) ved livets slutt. Arbeidet med
687 smertelindring må utvikles videre, og pårørendeperspektivet skal ivaretas.

688 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 689 • Sikre ansatte i palliativ omsorg god kompetanse om lindrende behandling.
- 690 • Etablere ambulerende tilbud for lindring og palliativ omsorg som kan dekke alle
- 691 bydeler.
- 692 • Gi døende pasienter et bredere tilbud om samtale og ivaretagelse av siste ønsker.

693 **God by å bli eldre i**

694 Oslo har 80 000 innbyggere over 65 år. I 2030 vil det for første gang være flere over 65 år
695 enn barn og unge. Svært mange av disse eldre er friske og ønsker å ta del i sosiale og
696 fysiske aktiviteter, delta i frivillighet og organisasjonsliv. Eldre er også blant storforbrukere
697 av kulturtilbud. Tilgjengelig og rimelig kommunikasjon er derfor viktig. Samarbeid med
698 frivillige organisasjoner er både en arena for egen aktivitet og supplement til offentlige
699 tjenester. Eldre representerer også en erfaring som bør sikres innflytelse på beslutninger
700 og utforming av politikk. Mangfold representert ved ulik kultur, etnisitet og språk må
701 ivaretas.

702 Eldre bor i større grad alene enn de som er i yrkesaktiv alder. Det gjelder spesielt kvinner.
703 Mange har ikke nær familie eller pårørende i byen. De har behov for sosial kontakt, et
704 aktivitetstilbud og kan trenge hjelp til praktiske gjøremål for å bo hjemme.

705 Både i Oslo og på landsbasis er det en prioritert oppgave å legge til rette for at innbyggerne
706 kan bo hjemme så lenge de ønsker. Det krever tilrettelegging. Tilbud om kontakt med
707 bydelen for de over 75 år er et ledd i dette. Nye teknologiske hjelpemidler kan bidra til å
708 sikre trygghet og tilsyn. Dette er avhengig av tilpasset opplæring og brukervennlighet. I
709 mange tilfeller vil det likevel være behov for at boligen byttes ut med en som er bedre
710 egnet. Oslo Arbeiderparti ønsker et mer differensiert tilbud av boliger.

711 Med økende alder stiger også antall demente. Denne gruppen krever særlig tilrettelegging
712 i form av dagtilbud, tilpassede boliger og gode sykehjemsplasser. Språk og
713 kulturforståelse er også avgjørende.

714 Oslo Arbeiderparti ønsker fortsatt at alle nye sykehjem skal drives av kommunen eller
715 ideelle aktører.

716 Måltidene er av vesentlig betydning for Eldres livskvalitet og helse. Det er viktig at maten
717 som serveres på sykehjem, seniorsentre, omsorgsboliger og i hjemmetjenesten er variert
718 og sunn. Tilsetting av ernæringsfysiologer i bydelene er et tiltak for å oppnå dette. Dårlig
719 munnhelse blant eldre, spesielt hjemmeboende eldre, kan forårsake underernæring.
720 Derfor vil vi at arbeid med Eldres munn – og tannhelse styrkes ute i bydelene.

721 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 722 • Styrke Eldres engasjement i politisk arbeid.
- 723 • Styrke seniorsentrene og frivillighetssentralene for å sikre et mest mulig variert og
724 inkluderende tilbud.
- 725 • Utvide tilbudet om Rosa busser til å gjelde i alle bydeler.
- 726 • Prøve ut en forsøksordning på bydelsnivå med formidling av småjobb-tjenester for
727 eldre.
- 728 • Alle bydeler skal ha fleksible botilbud, som for eksempel Omsorg+ eller lignende.
- 729 • Tilby forebyggende besøk hos alle over 75 år som ikke mottar kommunale tjenester.
- 730 • Styrke hjemmebaserte tjenester, også ved å ta i bruk nye yrkesgrupper.
- 731 • Tilby tilpassede teknologiske hjelpemidler og sikre opplæring av brukere og
732 pårørende.
- 733 • Støtte digital opplæring i regi av Seniornett eller tilsvarende tiltak.
- 734 • Sikre et godt og trygt tilbud for demente, både som hjemmeboende, i omsorgsbolig
735 og sykehjem.
- 736 • Bygge ut flere nye plasser på sykehjem i takt med at vi blir flere eldre med stort
737 behov for pleie og omsorg.
- 738 • Sykehjems plasser skal være enerom med bad.
- 739 • Videreføre samboergaranti på sykehjemmene.
- 740 • Servere god og sunn mat i eldreomsorgen, i tråd med ønskene og behovene til de
741 som trenger pleie.
- 742 • Ta initiativ til en bystyremelding om de mest hjelpetrequende eldre i Oslo.
- 743 • Støtte muligheten for tilgang til helsebad for eldre og for personer med
744 funksjonsnedsettelse.

745 **Byutvikling**

746 Oslo Arbeiderparti ønsker en by der folk kan leve gode liv. Vi har i lang tid hatt strategi om
747 at byen skal vokse innenfra og ut. Det har i stor grad vært en vellykket prioritering.
748 Samtidig vet vi at det er knapphet på areal i Oslo, særlig Oslo sentrum. For å øke
749 boligantallet betydelig, må vi bygge flere boliger i områder med stort boligpotensial i ytre
750 by. Områder som Skøyen, Skullerud, Gjersrud-Stensrud, Rosenholm, Lilleakerbyen, Ljan,
751 Montebello, Rødtvet og Nedre Rommen. Oslo har et togtilbud i nord, sør og vest. Oslo
752 Arbeiderparti vil i løpet av bystyreperioden lage en egen plan for fortetting langs
753 togstasjonene i Oslo. På Gjersrud-Stensrud vil Oslo Arbeiderparti at kommunen skal
754 samarbeide med private utbyggere for å realisere kollektivløsninger, som for eksempel
755 elbusstunnel som er foreslått av OBOS.

756 En attraktiv stedsutvikling i ytre by skal prioriteres. Alle boområder trenger grønne lunger,
757 idrettsanlegg og kulturtilbud, fellesområder og torg- og møteplasser. Gjennom å legge til
758 rette for varierte lokale handels- og servicetilbud, unngår vi at flere må reise til sentrum

759 for å handle. Oslo Arbeiderparti vil at statlige institusjoner som politihøyskole mfl.
760 lokaliseres i ytre by og sørge for at nye kommunale administrative arbeidsplasser vurderes
761 lagt utenfor sentrum.

762 I de siste årene har saksbehandlingstiden i Plan- og bygningsetaten økt betydelig. Oslo
763 Arbeiderparti tar dette på alvor, og vil i samarbeid med eiendoms- og boligbransjen jobbe
764 for å redusere saksbehandlingstiden. Kommuneplanen må aktivt brukes som virkemiddel
765 for å sikre tidlige politiske avklaringer, slik at utbyggere får forutsigbare rammer de kan
766 jobbe etter.

767 Oslo Arbeiderparti vil sikre fremdriften for utviklingen av Filipstad. Den nye bydelen skal
768 bli et område med varierte boliger, et rikt kulturliv og nærhet til sjøen som hele
769 befolkningen kan ha glede av. Oslo Arbeiderparti vil at det legges til rette for et nytt
770 konserthus på Filipstad. For å sikre en god og helhetlig byutvikling på Filipstad, vil Oslo
771 Arbeiderparti samlokalisere dagens to fergeterminaler til Vippetangen. Dette vil frigjøre
772 Hjortnes til byutvikling og bidra til at Kongshavn benyttes til nye kaiområder for gods og
773 ikke til fergetrafikk.

774 **Oslo arbeiderparti vil:**

- 775 • Få fortgang i boligutbyggingen i områder med stort transformasjonspotensial i ytre
776 by, som Skøyen, Skullerud, Gjersrud-Stensrud, Rosenholm, Lilleakerbyen, Ljan,
777 Montebello, Rødtvet og Nedre Rommen.
- 778 • Lage en egen plan som synliggjør fortetningspotensialet langs togstasjonene i
779 Oslo.
- 780 • Samarbeide med private utbyggere for å realisere kollektivløsninger på Gjersrud-
781 Stensrud.
- 782 • Områdesatsingene i Groruddalen, Oslo indre øst og Oslo sør skal utvikles videre og
783 styrkes.
- 784 • Gjennomgå alle planprogram i Oslo med mål om å levere planene raskere og åpne
785 opp for at grunneiere kan utarbeide planprogram i samarbeid med kommunen.
- 786 • Bruke kommuneplanen aktivt som virkemiddel for å sikre tydelige og tidlige
787 politiske avklaringer, slik at utbyggere får mest mulig forutsigbare rammer.
- 788 • Bruke plan- og bygningsloven til å sikre at det settes av tilstrekkelig med areal i
789 nye større byutviklingsprosjekter til velferdstjenester, grøntarealer, næring og
790 servicetilbud, kultur og idrett.
- 791 • Jobbe for at statlige institusjoner lokaliseres i ytre by og sørge for at nye
792 kommunale administrative arbeidsplasser vurderes lagt utenfor sentrum.
- 793 • Legge til rette for et nytt konserthus på Filipstad og bygge en ny felles
794 fergeterminal på Vippetangen.

795 **Bolig**

796 Oslo skal være en by med plass til alle. Et trygt sted å bo til en overkommelig pris har alltid
797 vært viktig for Oslo Arbeiderparti. Dagens boligmarked, med svært høye priser, gjør det
798 vanskelig for mange å komme seg inn på boligmarkedet. Dette bidrar til å øke forskjellene
799 mellom folk og er en utvikling vi må snu. Oslo Arbeiderparti ønsker en boligpolitikk som
800 gjør det enklere for folk med lav inntekt, førstegangskjøpere, enslige forsørgere og
801 barnefamilier å komme inn på boligmarkedet.

802 Oslo Arbeiderparti vil bruke alle kommunens verktøy for å sikre at det reguleres og bygges
803 nok boliger. Det er det aller viktigste grepet for å få ned prisen i boligmarkedet. I tillegg må
804 plan- og bygningsloven endres slik at det blir mulig å kreve en gitt andel boliger til lavere

805 pris i private boligprosjekter. En fortsatt satsing på tredje boligsektor er også nødvendig
806 for å sikre at flere har råd til å komme inn i boligmarkedet. Oslo Arbeiderparti mener
807 Oslobolig, som er et partnerskap med private og som tar i bruk boligkjøpsmodeller, er det
808 mest vellykkede grepet og noe vi må satse videre på.

809 Oslo Arbeiderparti ønsker ikke at boliger skal være objekt for spekulasjon. Samtidig vil vi
810 jobbe for at leiemarkedet skal bli bedre og sikre rettighetene til de som leier, på best mulig
811 måte.

812 Oslo Arbeiderparti er opptatt av stabile bomiljøer og vil legge til rette for god og variert
813 boligbygging. Hovedårsakene til at barnefamilier flytter ut av Oslo sentrum er størrelsen
814 på boligen og mangel på utearealer. Det er to faktorer som vi kan gjøre noe med. Samtidig
815 må vi sikre flere mindre leiligheter slik at førstegangskjøpere kommer inn i boligmarkedet.
816 Oslo Arbeiderparti vil derfor bevare leilighetsfordelingsnormen slik at det bygges flere
817 store leiligheter i indre by. Leilighetsnormen bør kun gjelde for de fire sentrumsbydelene
818 Gamle Oslo, Sagene, Grünerløkka og St. Hanshaugen. Leilighetsnormen og andre
819 kommunale normer skal være en norm, ikke en regel.

820 **DISSENS:** Programkomiteens mindretall (*Raymond Johansen, Andreas Halse, Kari*
821 *Kjennalden, Svein Larsen, Bente Christensen, Signe Horn, Jeanette Moen, Sebastian*
822 *Johansen, Kjell-Olav Hovde, Marthe Scharning Lund, og Ubah Aden*) vil erstatte linje
823 737-740 med: «Oslo Arbeiderparti vil derfor at leilighetsnormen endres i en periode så det
824 kan bygges flere leiligheter i indre by slik at antall leiligheter totalt økes»

825 Dagens småhusplan er for streng i områder hvor det er god kollektivdekning og vi kunne
826 fortettet mer. Oslo Arbeiderparti vil fortette og bygge høyere langs stasjonsnære områder.
827 Samtidig må Høyhusstrategien oppdateres jevnlig. Når det er knapphet om arealene i en
828 storby som vokser, må vi utnytte høydene og fortette langs kollektivknutepunkt.

829 Oslo Arbeiderparti vil:

- 830 • Øke takten i reguleringen av nye boliger, slik at de årlige regulerte boligene alltid
831 ligger foran behovet som befolkningsveksten skaper.
- 832 • Legge til rette for byggingen av minst 3000 nye studentboliger, i samarbeid med
833 Studentsamskipnadene og staten.
- 834 • Beholde leilighetsfordelingsnormen, og samtidig sikre at den kun gjelder for de fire
835 sentrumsbydelene.

836 **DISSENS:** Programkomiteens mindretall (*Raymond Johansen, Andreas Halse, Kari*
837 *Kjennalden, Svein Larsen, Bente Christensen, Signe Horn, Jeanette Moen, Sebastian*
838 *Johansen, Kjell-Olav Hovde, Marthe Scharning, og Ubah Aden*) vil erstatte kulepunktet
839 med: «Endre leilighetsnormen i en periode så det kan bygges flere leiligheter i indre by slik at
840 antall leiligheter totalt økes»

- 841 • Jobbe for å redusere saksbehandlingstiden i plansaker, i nært samarbeid med
842 boligbransjen.
- 843 • Gjennomgå kravene og normene Oslo kommune har, med mål om å få raskere
844 saksbehandling. Krav og normer som ikke er strengt nødvendige, bør fjernes.
- 845 • Legge fram en ny småhusplan som differensierer områdene i mye større grad, slik
846 at det blir mulig å fortette langs kollektivknutepunkt.
- 847 • Åpne for at det kan bygges høyhus flere steder i Oslo
- 848 • Legge til rette for at flere utvikler og skalerer opp innovative konsepter med
849 rimelige boliger, blant annet gjennom kommunens egen innsats på den tredje
850 boligsektoren. Vi vil fortsatt satse på Oslobolig.

- 851 • At kommunale foretak og datterselskaper som har rolle som tomteeier eller -utvikler
852 må ta et særlig ansvar for den sosiale bærekraften i byutviklingen med hensyn til
853 variert bolig- og beboersammensetning.

854 Sosiale boliger

855 Alle innbyggere i Oslo har rett på et godt sted å bo og en kommune som stiller opp for dem.
856 De siste årene har kommunens sosiale boliger fått en høyere standard og leieutgiftene for
857 beboerne er blitt lavere gjennom Oslostøtten. Gjennom en aktiv kommunal boligpolitikk vil
858 Oslo Arbeiderparti jobbe for at alle mennesker møter en velferdsstat som stiller opp for
859 dem, og at kommunen prioriterer arbeidet med å sikre innbyggerne en stabil bosituasjon.
860 Vi vil forbedre innsatsen for innbyggerne med de største levekårsutfordringene. For Oslo
861 Arbeiderparti er det avgjørende med en sosial boligpolitikk som sikrer nok boliger, i tillegg
862 til å gi mer forutsigbarhet til beboere. NAV skal fortsette sitt arbeide med å gi gode tilbud
863 ute i bydelene og i kommunen, samtidig med at vi vil gjøre mer for at flere arbeidsledige
864 skal komme inn i varig arbeid.

865 Oslo Arbeiderparti vil:

- 866 • Prioritere å skaffe flere kommunale boliger i hele Oslo for å sikre nok boliger og mer
867 forutsigbarhet for kommunale beboere.
- 868 • Gi flere som bor i kommunale boliger mulighet til å finne andre permanente boliger
869 gjennom blant annet økt bruk av tilvisningsavtaler, startlånsordninger, bo
870 oppfølging og samarbeid med NAV.

871 **Dissens:** Programkomiteens mindretall (*Gjertrud Eide Sæther, Agnes Nærland*
872 *Viljugrein, Per Egil Johansen, Usman Asif, Helge Flø Kvamsås, Emre Gjul-Jensrud,*
873 *Victoria Marie Evensen og Trine Lise Sundnes*) foreslår:

- 874 • Fortsette å redusere utgiftene for mennesker i kommunale boliger, blant annet
875 gjennom å fortsette økningen av Oslobostøtta.
- 876 • Prioritere energieffektivisering og annet vedlikeholdsarbeid i kommunale bygg og
877 boliger som eies av kommunen.
- 878 • Barnefamilier, eldre og uføre skal få mer forutsigbarhet og trygghet i nabolaget med
879 lengre leiekontrakter. Dette kan innebære å sikre husleiekontrakt i den perioden
880 barn i en familie er tilknyttet skole i nærmiljøet.
- 881 • Jobbe for at Husbanken styrkes og prioriteres. Husbanken må kunne prioritere
882 områder med høyt press, gi lånetilsagn til 85 % finansiering før finansiering og økt
883 bruk av tilvisningsavtaler.
- 884 • Gjennomgå bomiljøarbeidet og behandlingen av Husbanklånøknader for å sikre
885 likebehandling på tvers av bydeler i Oslo, men med rom for skjønn i den enkelte
886 situasjon.

887 Kulturbyen

888 Oslo skal være Norges kulturelle hovedstad. I byen vår har vi alt fra store og etablerte
889 kulturinstitusjoner og musikkfestivaler til små nisjer for kultur- og kunstuttrykk. Kulturlivet
890 er en viktig del av fortellingen om Oslo, og vi vil at alle skapende og kreative krefter skal
891 få mer rom og gode rammer til å utvikle seg.

892 Oslo er en internasjonal kulturby for kunst og kultur i verdensklasse. Oslo er også en
893 kulturby som skaper levende nærmiljø der folk bor. Kulturen har egenverdi, og vi trenger
894 at kulturen både forener og utfordrer oss. Alle skal ha tilgang til å delta i Oslos kulturliv og
895 oppleve kultur, uavhengig av sosial og etnisk bakgrunn. Vi er spesielt opptatt av å styrke
896 tilbudet for barn og unge, og øke mangfoldet i kulturlivet, bak scenen, på scenen og i salen.

897 Vi vil støtte det frivillige kultur- og musikklivet i Oslo og kulturlivet som næring. Kommunen
898 skal være er en god og forutsigbar støttespiller som tilrettelegger for byens mangfoldige
899 kulturliv.

900 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 901 ● Utarbeide oversikt over egnede lokaler og kulturarenaer for øving, produksjon og
902 fremføring.
- 903 ● Bidra til samlokalisering av Oslos kulturliv, og gjøre kommunale lokaler og skoler
904 tilgjengelige til flerbruk.
- 905 ● Støtte scener og andre tilbud der folk bor.
- 906 ● Bidra til at parker, idrettsarenaer og offentlige rom kan benyttes til scenekunst.
- 907 ● Teste ut ordning med oppdragsfinansiering for utøvere, og videreføre
908 konsertstøtteordninger, med særlig fokus på et tilbud for barn og unge.
- 909 ● Støtte filmfestivaler, alternative filmscener, produksjonsmiljøet i Oslo og bistå Oslo
910 Filmfond.
- 911 ● Videreføre lokal pressestøtte.
- 912 ● Gi barn og unge gratis inngang på kommunens museer.
- 913 ● Åpne Middelalderparken og utvikle Middelalderbyen til historieformidling av Oslos
914 historie.
- 915 ● Ivareta kulturelt samarbeid med byens tros- og livssynsamfunn
- 916 ● Løfte utdannings- og rådgivningsarbeidet mellom kultursektoren, videregående og
917 høyere utdanning.

918 **Styrke bibliotekene**

919 Bibliotekene skal sikre innbyggerne gratis tilgang til kunnskap og kultur. Vi vil styrke
920 bibliotekenes rolle både som kunnskapsformidler og kulturformidler. Bibliotekene skal
921 bidra til å skape leselyst og leseglede, og gjennom det også språkinteresse og
922 språkkunnskap. Bibliotekene skal også fungere som litteraturhus, arena for
923 kulturformidling, debatt og samtale og som viktige møteplasser for folk i byen og i
924 nærmiljøet. Bibliotek planlegges som en del av områdeutviklingen, eksempelvis på Hoff
925 og Mortensrud.

926 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 927 ● Sikre godt et godt bibliotektilbud for Oslos innbyggere, og ivareta bibliotekenes
928 funksjon som kunnskaps- og kulturformidler, og som møteplass og arena for
929 demokratibyggning og folkeopplysning.
- 930 ● Utvikle og modernisere bibliotekene som litteraturhus og som kulturformidler.
- 931 ● Videreutvikle bibliotekenes barne- og ungdomstilbud.
- 932 ● Sørge for at alle bibliotek blir meråpne og har selvbetjent tilgang med
933 Oslonøkkelen.

934 **Kulturskolen**

935 Oslos kulturskoler er viktige undervisningssteder, ressursentre og fristed for Oslos barn
936 og unge. Vi vil gi barn og ungdom over hele byen mulighet til å dele, oppleve og skape.

937 Kulturskolene er viktige læringsarenaer for samhold, identitet og mangfold, og vi vil sørge
938 for at det gis et godt pedagogisk tilbud med stort uttryksmangfold i kulturskolen.
939 Utviklingen av fremtidens kulturskole er helt avhengig av kompetente og godt forberedte
940 kulturskolelærere.

941 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 942 • Opprette 5000 flere plasser i kulturskolen, og senke tersklene for deltakelse ved å
943 tilby flere gratisaktiviteter.
- 944 • Styrke mangfolds- og inkluderingstiltak der kulturskolene samarbeider med andre,
945 for å få barn og unge inn i kulturskolens aktiviteter og fellesskap.
- 946 • Utvikle et enda sterkere samarbeid mellom kulturskolen og
947 utdanningsinstitusjonene, for å styrke kompetanse, praksis, pedagogisk tilbud og
948 rekruttering.
- 949 • Utvide og styrke kulturskoletilbudet i Aktivitetsskolen (AKS).
- 950 • Sørge for å bygge nye kulturstasjoner på Voldsløkka, Mortensrud og Trosterud, og
951 vurdere å opprette kulturstasjoner i flere områder i byen.

952 **Frivilligheten**

953 Frivilligheten er en av samfunnets viktige bærebjelker, skaper fellesskap og tilhørighet,
954 motarbeider isolasjon og ensomhet, og ivaretar et mangfold av tilbud og aktiviteter innen
955 alle samfunnsområder. Vi vil styrke frivillighetssentralene, øke frivillighetsmidler og sørge
956 for at bydelene har frivillighetskoordinator.

957 Oslo kommune skal være en aktiv medspiller og god samarbeidspartner for frivillige
958 organisasjoner. Vi vil tilrettelegge for økt frivillig aktivitet, sikre større forutsigbarhet, og
959 gjøre det enklere for frivilligheten å låne lokaler.

960 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 961 • Støtte opp under frivillige organisasjoner som bidrar til å redusere forskjeller.
- 962 • Tilrettelegge for at frivilligheten i Oslo gis gode muligheter for tilskuddsordninger
963 og driftsstøtte.
- 964 • Gi bedre oversikt over støtteordninger, forenkle søkeprosesser, søknadsskjemaer
965 og rapportering for frivillige aktører som søker kommunale støtteordninger.
- 966 • Gjøre det enklere for frivillige organisasjoner å få låne og leie egnede kommunale
967 lokaler. Barne- og ungdomsorganisasjoner skal få låne lokaler gratis.
- 968 • Bruke den årlige Frivillighetskonferansen til å styrke samarbeidet mellom
969 kommunale aktører og frivilligheten.

970 **Idrett**

971 Alle som bor i Oslo, skal ha like muligheter til å delta i idrettsaktiviteter. Idretten bidrar til
972 sosial utjevning, likestilling, deltakelse og inkludering, og vi skal sørge for at idretten har
973 gode rammebetingelser i hele byen. Barn og unge og mennesker med
974 funksjonsnedsettelse skal ha tilgang til et godt idrettstilbud. Derfor støtter vi opp om både
975 barne- og ungdomsidretten og paraidretten.

976 God tilgang til flerbrukshaller og idretts- og badeanlegg skal sikres. Vi vil rehabilitere og
977 bygge nye anlegg, og planlegge et nytt bad i Oslo vest. Det skal bygges ny kunstisbane på
978 Valle Hovin, ny ishall på Løren og nye idrettsparker på Voldsløkka og Mortensrud.

979 Vi vil styrke samarbeidet med den organiserte idretten, og også tilrettelegge for at det gis
980 gode idrettstilbud til de som deltar i uorganisert idrett. Oslo kommune skal fortsette å
981 støtte opp under de viktigste idrettsarrangementene i byen vår, som Norway Cup. Det skal
982 også stilles krav til at alle idrettsarrangement som får kommunal støtte skal følge det
983 internasjonale antidopingregelverket til WADA.

984 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 985 • Samarbeide tett med Oslo idretten for tiltak for at alle som vil, får delta i
986 idrettsaktiviteter, uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.

- 987 • Fortsette satsingen på rehabilitering og bygging av nye idretts- og badeanlegg i
- 988 Oslo med bakgrunn i Behovsplan for idrett og friluftsliv, og i samarbeid med Oslo
- 989 Idrettskrets. Områder med særlig lav anleggsdekning skal prioriteres.
- 990 • Sikre fortsatt gratis trening for barn og unge i kommunale anlegg, og prioritere
- 991 treningstid og tilskudd til idrettslag som arbeider aktivt for inkludering og gir lavere
- 992 treningsavgifter.
- 993 • Sikre at utstyrsbibliotekene er åpne om kvelder og i ferier.
- 994 • Inkludere e-sportstilbudet som en egen del av kommunens planer for idrett i Oslo.
- 995 • Tilrettelegge for at toppidretten har gode forhold for trening og konkurranse.
- 996 • Bruke miljøvennlig fyllmasse på kommunens kunstgressbaner, og påse at det ikke
- 997 fører til skaderisiko og redusert brukstid.
- 998 • Gi idrettslag som driver «åpen hall»-konsepter for uorganisert idrett langsiktig og
- 999 forutsigbar finansiering.
- 1000 • Bruke idretten som en arena for lederutvikling av frivillige trenere med mulighet for
- 1001 ansettelse i mindre idretter.
- 1002 • Jobbe for gode sanitærforhold i kommunens idrettsanlegg.

1003 En mangfoldig, inkluderende og rasismefri by

1004 Oslo skal være en mangfoldig, inkluderende by, med plass til alle, uavhengig av kjønn og

1005 kjønnsidentitet, etnisk bakgrunn, seksuell orientering, tro og livssyn og

1006 funksjonsnedsettelse.

1007 Alle former for diskriminering og hatefulle holdninger og handlinger skal bekjempes. Oslo

1008 skal være en rasismefri by, og vi vil øke kunnskap om rasisme og diskriminering i alle deler

1009 av kommunen. 1 av 4 forteller at de har blitt utsatt for rasisme i Oslo. Vi vil tilby hjelp og

1010 støtte for mennesker som utsettes for rasisme eller diskriminerende oppførsel, uavhengig

1011 av diskrimineringsgrunnlag. Alle innbyggere i Oslo skal føle seg trygge, og vi vil forebygge

1012 radikaliserings og ekstremisme.

1013 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 1014 • Opprette et varslingspunkt i Oslo kommune for personer som opplever rasisme og
- 1015 diskriminering i møte med kommunenes tjenester med inspirasjon fra Bydel
- 1016 Grünerløkka.
- 1017 • Øke støtten til Diskrimineringshjelpen og Meglingsbanken (DiMe).
- 1018 • Innføre en kvitteringsordning i politiet, som sikrer dokumentasjon for mennesker
- 1019 som er i kontakt med politiet.
- 1020 • Styrke samarbeid med tros- og livssynssamfunn, og stille krav om representasjon
- 1021 og likestilling i styrene.
- 1022 • Utarbeide en veileder om bruk av offentlige byrom og kommunale lokaler til
- 1023 arrangementer.
- 1024 • Fortsette å prioritere tiltak som forebygger negativ sosial kontroll.
- 1025 • Evaluere ordningen med minoritetsrådgivere i Osloskolen, og sørge for at alle elever
- 1026 har muligheten til å ta kontakt med tjenesten ved behov.
- 1027 • Følge opp planen mot hatefulle ytringer med tilstrekkelig finansiering.
- 1028 • Gi alle skoler i Oslo mulighet til å besøke Utøya.
- 1029 • Støtte kompetansetiltak for å øke kunnskap om funksjonshemmedes levevilkår og
- 1030 samfunnsdeltagelse.
- 1031 • Bistå bydelene med arbeidet i å navnsatte flere gater, torg og plasser etter kvinner.
- 1032 • Utarbeide en handlingsplan for å ivareta og styrke Oslos samiske befolkning,
- 1033 samisk kultur og identitet og barnehage- og utdanningstilbud.

1034 • Sikre at Oslo får et samisk navn.

1035 **Innvandring og integrering**

1036 Oslo består av mennesker fra hele verden. Vi skal ta godt imot alle som kommer til byen
1037 vår. Oslo Arbeiderparti vil ivareta menneskenes ulike fysiske og psykiske behov.

1038 Vi vil at Oslo tar imot det antall flyktninger som nasjonale myndigheter ber om, og særlig
1039 tar imot flere LHBT+-flyktninger og flyktninger med funksjonsnedsettelse. Alle som
1040 kommer hit skal tas godt imot, og vi skal sørge for rask bosetting og iverksette
1041 integreringstiltak for nyankomne. Arbeid og språk er viktig for en vellykket integrering, og
1042 vi vil styrke tiltak som gir mennesker mulighet til å delta i arbeids- og samfunnsliv. Vi vil
1043 bygge en by som legger til rette for deltagelse og gode møteplasser.

1044 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 1045 • Ruste Oslo kommune til å kunne ta imot flyktninger ved flyktningkriser.
- 1046 • Styrke arbeidet med tverrfaglige team som koordinerer integrering av flyktninger,
1047 og sørge for god integrering, herunder unngå at mange nyankomne flyktninger
1048 bosettes i områder med store levekårsutfordringer.
- 1049 • Sørge for at nyankomne flyktninger får tidlig informasjon på ulike språk om
1050 offentlige og frivillige tilbud og aktiviteter, og vurdere om noe kan utgjøre en del av
1051 introduksjonsprogrammet.
- 1052 • Innføre en yrkesrettet opplæring i voksenopplæring og mentorprogram som sikrer
1053 at flere introduseres tidlig i arbeidslivet.
- 1054 • Styrke undervisningen om psykisk helse i voksenopplæringen.
- 1055 • Åpne for midlertidige alternative mottaksplasser.
- 1056 • Sørge for gratis kollektivtransport for flyktninger og gratis fritidsaktiviteter for barn
1057 på mottak.
- 1058 • Øke omfanget av gratis lavterskeltilbud, inkludert norskopplæring.
- 1059 • Sikre papirløse migranter rett og tilgang til nødvendig helsehjelp, medisiner og
1060 tannbehandling, basert på helsefaglige vurderinger.
- 1061 • Støtte og styrke frivillig engasjement, gjennom økonomiske støtteordninger og
1062 tilrettelegging, og ha tett samarbeid med privat engasjement som er knyttet til
1063 sosialt entreprenørskap.
- 1064 • Benytte tolkefaglig kompetanse i anbudsprosesser for å sikre gode
1065 rammebetingelser for tolker, og for å sikre at kvalifiserte tolker benyttes i tråd med
1066 tolkeloven.
- 1067 • Innføre språk som tilleggskompetanse i rekrutteringsprosesser.
- 1068 • Satse på at nylig bosatte flyktninger tilbys «integreringsvenn» i bydelene.
- 1069 • Styrke rådet for flerkulturelle minoriteter i Oslo.

1070 **Kjønns- og seksualitetsmangfold**

1071 Oslo skal være Norges regnbuehovedstad, der alle, uavhengig av seksuell orientering,
1072 kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og hvem man elsker, skal kunne leve frie og trygge liv.
1073 Hatefulle holdninger og handlinger skal motarbeides og forebygges. Vi vil styrke kunnskap
1074 i skolen og blant kommunens ansatte, og samarbeide tett med Oslo-politiet for å
1075 motarbeide hatkriminalitet og angrep på skeive. Særlig vil vi jobbe for å bedre levekår for
1076 transpersoner og mennesker med kjønnsinkongruens.

1077 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 1078 • Utarbeide en ny og forpliktende handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold
1079 i Oslo med tilstrekkelig finansiering.
- 1080 • Mennesker med kjønnsinkongruens skal motta et tilstrekkelig helse- og
1081 oppfølgingstilbud i Oslo. Utvikle helsestasjonen for kjønns- og

- 1082 seksualitetsmangfold (HKS) faglig og ved finansiering, og jobbe for å etablere HKS
1083 som nasjonalt kompetansesenter.
- 1084 • Øke kompetansen i kjønns- og seksualitetsmangfold blant ansatte i Oslo kommune,
1085 og utarbeide veiledere og utdanningsopplegg i samarbeid med aktører på feltet.
 - 1086 • Styrke skeive, frivillige organisasjoner i Oslo
 - 1087 • Jobbe for mer forskning som gir kunnskap om levekårene til skeive barn og unge
1088 og skeive med minoritetsbakgrunn.
 - 1089 • Styrke Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold.

1090 En tilgjengelig by

1091 Oslo skal være en tilgjengelig by der alle skal få leve et aktivt og selvstendig liv, uavhengig
1092 av funksjonsnedsettelse. Tjenestetilbudet i Oslo skal være likeverdig, og vi vil legge til
1093 rette for bedre samarbeid mellom kommunenes tjenester og bydelene. For at Oslo skal bli
1094 lettere tilgjengelig for alle, vil vi ha fullt fokus på å gjennomføre Strategien om en universelt
1095 utformet by.

1096 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1097 • Øke medvirkning i tjenestetilbudet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og
1098 jobbe for tjenester som er mer tilpasset den enkeltes behov.
- 1099 • Sikre likebehandling av BPA på tvers av bydelene i Oslo.
- 1100 • Sikre HC-parkeringsplasser i alle deler av Oslo, og bedre framkommelighet for blant
1101 annet drosjer, slik at eldre og funksjonshemmede kan bli kjørt helt fram.
- 1102 • Opprettholde dagens regelverk for el-kjøretøy for å sikre framkommelighet i
1103 byrommet.
- 1104 • Sikre universell utforming av byrom ved nybygg og endringer av eksisterende bygg.
- 1105 • Styrke rådet for mennesker med funksjonsnedsettelser og bydelsrådene.

1106 En trygg by

1107 Beredskap

1108 Oslo skal være en by som er forberedt på kriser, og som kan takle at en krise ikke er lik den
1109 forrige. De fire siste årene har Oslo håndtert koronapandemien, flyktningsituasjon og
1110 energikrise som følge av krig i Europa. Samtidig skjer klimaendringene stadig raskere og
1111 truer både infrastruktur, bygninger og jordsmonn.

1112 Beredskapsarbeidet må være en del av det arbeidet kommunen gjør hver dag. Byrådet i
1113 Oslo har gjennomført viktig arbeid for å styrke beredskapen i byen, blant annet å bedre
1114 organiseringen av beredskapsarbeidet, satse på IKT og IKT-beredskap, og starte
1115 utbyggingen av reservevannforsyningen fra Holsfjorden.

1116 Oslo kommunes beredskap henger tett sammen med nabokommunenes beredskap. Økt
1117 samarbeid mellom de sentrale beredskapsaktørene i området vil kunne styrke den
1118 samlede beredskapen og føre til en bedre byrdefordeling.

1119 Oslo kommune må ta i bruk de mulighetene digital teknologi gir til å styrke
1120 beredskapen. Men med økt bruk av digitale verktøy, øker vår digitale sårbarhet. Oslo
1121 kommune må sikre trygg drift av kommunens tjenester, slik at de på en tillitvekkende måte
1122 kan håndtere informasjon fra innbyggerne.

1123 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1124 • Sørge for at hele kommunen har beredskap som en naturlig og integrert del av sitt
1125 arbeid.
- 1126 • Skaffe oversikt over byens tilfluktsrom og sørge for å reguler inn nye ved behov
- 1127 • Fortsette utbyggingen av ny reservevannforsyning til Oslo.
- 1128 • Får satt i gang arbeidet med utbygging av en ny hovedbrannstasjon, innenfor
1129 forsvarlige økonomiske rammer.
- 1130 • Styrke og videreutvikle beredskapssamarbeidet med kommunene i Oslo-regionen,
1131 med mål om å styrke beredskapen og få en bedre byrdefordeling med
1132 nabokommunene.
- 1133 • Bruke digitale løsninger for å styrke og effektivisere beredskapen.

1134 **Forebygge og bekjempe kriminalitet**

1135 Oslo er en trygg by sammenliknet med mange europeiske hovedsteder. Likevel er det
1136 mange som opplever økt utrygghet. For å skape økt trygghet, vil vi bygge Oslo til å være
1137 en by med liv og aktivitet mellom husene og lys i gatene. Vi trenger synlig og
1138 tilstedeværende politi, og vil jobbe sammen med staten for at Oslo-politiet gis nødvendige
1139 ressurser til å bekjempe organisert kriminalitet.

1140 Det viktigste vi gjør for å forhindre kriminalitet, er å forebygge at den skjer. Kriminalitet
1141 oppstår ofte sammen med dårlige levekår. Å bygge et sterkt fellesskap med gode
1142 velferdstilbud som utjevner levekårsforskjeller er kriminalitetsforebyggende. Tidlig
1143 innsats for å forebygge at Oslos yngste innbyggere begår kriminalitet og blir rekruttert til
1144 kriminelle gjenger skal prioriteres. Vi vil satse på SaLTO- samarbeidet, styrke samarbeidet
1145 i Politirådet, iverksette tiltak for å få folk ut av kriminalitet og gi personer som har begått
1146 kriminalitet tettere oppfølging når de vender tilbake til samfunnet.

1147 Oslo skal ha et nytt fengsel på Grønland. Kvinnefengslet på Bredtvet skal pusses opp og
1148 gi innsatte bedre soningsforhold. Vi vil styrke Oslo kommunes arbeid i rehabiliteringen av
1149 fengslene.

1150 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 1151 • Bygge en sterk tverrfaglig oppfølging både av unge som begår kriminalitet og unge
1152 som er i fare for å bli involvert i kriminalitet, der SaLTO-koordinatorer, utekontakter,
1153 de kommunale velferdstjenestene, skole og politi samarbeider med ungdommene
1154 og deres familier.
- 1155 • Gjennomføre Exit Oslo, Oslo kommunes avhopperprogram, i alle bydeler for å få
1156 kriminelle ut av gjengene.
- 1157 • Støtte og styrke forebyggende tiltak, som Natteravnene.
- 1158 • Styrke samarbeidet med politiet for å bekjempe organisert kriminalitet og
1159 gjengkriminalitet.
- 1160 • Ha et tilstedeværende nærpoliti som må ha nok ressurser og sterk lokal forankring,
1161 særlig i områder med høy kriminalitet og levekårsutfordringer.
- 1162 • Være en aktiv pådriver for et sterkere samarbeid mellom aktørene i
1163 tilbakeføringsarbeidet, for å forhindre tilbakefall til kriminalitet.
- 1164 • Jobbe for å lokalisere ny politihøyskole i Groruddalen eller Søndre Nordstrand.

1165 **Frihet fra vold og overgrep**

1166 Vold er alvorlig kriminalitet, og vi vil sette bekjempelse av vold, overgrep og
1167 undertrykkelse enda tydeligere på dagsorden. Økt kompetanse og samarbeid mellom de
1168 kommunale tjenestene, frivilligheten og politiet skal prioriteres.

1169 Vi vil styrke innsatsen for å forebygge vold og overgrep mot barn. Barnehagen og skolen
1170 er viktige for å forebygge og avdekke vold og overgrep mot barn og unge, og vi vil gi bedre
1171 opplæring til barn og unge og øke kompetansen til ansatte i førstelinjetjenesten.

1172 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1173 • Styrke Oslo kommunes helhetlige arbeid for å forebygge vold og overgrep.
- 1174 • Heve kompetansen om vold, overgrep og omsorgssvikt blant ansatte som arbeider
- 1175 med barn, øke kunnskap om avvergingsplikten og sørge for at barnevernet
- 1176 anmelder flere kriminelle forhold.
- 1177 • Gi barn opplæring i hva overgrep er og hvordan de kan si fra.
- 1178 • Utvikle en handlingsplan mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.
- 1179 • Gi voldsutsatte gode hjelpetilbud, og både akutte tilbud som sosial ambulant
- 1180 akuttjeneste, krisesenter, Oslo krisesenter, Alternativ til Vold og langsiktige
- 1181 oppfølgingstiltak skal styrkes.
- 1182 • Gi bedre beskyttelse og oppfølging av ofre for menneskehandel, og utvikle en
- 1183 oppdatert handlingsplan mot menneskehandel i Oslo kommune.

1184 En bedre kommune

1185 I vårt Oslo skal tjenestene alltid ta utgangspunkt i hva som er best for innbyggerne.
1186 Kommunen skal være serviceinnstilt og fleksibel med tjenester av høy kvalitet, og
1187 informasjon fra kommunen skal være lett å forstå med et klart språk. Arbeids- og
1188 næringslivet skal oppleve kommunen som en effektiv samarbeidspartner.

1189 I Oslo skal alle ha lik tilgang til velferdstjenester av høy kvalitet, uavhengig av økonomisk
1190 bakgrunn. På kjerneområder som helse, skole og eldreomsorg skal det være gode
1191 offentlige tilbud som omfatter alle. Disse skal ikke privatiseres eller kommersialiseres.
1192 Arbeiderpartiet ønsker ikke anbudsprosesser der det konkurreres på ansattes lønns- og
1193 arbeidsvilkår.

1194 Tillit skal være et bærende prinsipp for styring og ledelse i kommunen og skal gi rom for
1195 faglighet, ledelse og kreativitet. Oslo kommune skal benytte sin størrelse og kompetanse
1196 til å utvikle fag og nye kommunale tjenester. Oslo skal samarbeide og lære av andre
1197 kommuner, og der det er naturlig med private og ideelle aktører som kan bedre de
1198 offentlige tjenestene. Kommunen skal samarbeide på tvers av etater, og tjenestetilbud
1199 skal være tilpasset lokale behov i den enkelte bydel der folk bor.

1200 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1201 • Sikre alle tilgang til velferdstjenester av høy kvalitet, uavhengig av økonomisk
- 1202 bakgrunn.
- 1203 • Si nei til privatisering eller konkurranseutsetting av grunnleggende
- 1204 velferdstjenester.
- 1205 • At tillitsbasert styring og ledelse videreutvikles i kommunen, i nært samarbeid med
- 1206 tillitsvalgte.
- 1207 • Ha god brukermedvirkning i alle kommunens tjenester.
- 1208 • Redusere omfanget av rapportering og mål- og resultatstyring.
- 1209 • Videreutvikle bydelene som lokaldemokratisk arena.
- 1210 • Sette av ekstra midler til bydelene for å løse mindre lokale utfordringer.

1211 Trygg økonomi og aktivt eierskap

1212 De neste årene vil Oslo ha en voksende og aldrende befolkning som krever godt utbygde
1213 tjenester og store investeringer. Å sikre en trygg økonomi til dette må gjøres gjennom en
1214 effektiv forvaltning av tjenestene, inntekter fra kommunens selskaper og å sikre
1215 skatteinntekter til det beste for felleskapet.

1216 Oslo kommune skal være en langsiktig eier som bidrar til selskapenes lønnsomhet og
1217 utvikling. Oslo Arbeiderparti vil at våre kommunale selskaper skal bidra til å fremme
1218 felleskapets interesser knyttet til klima og bærekraft, gode lønns- og arbeidsvilkår, økt
1219 verdiskaping og flere arbeidsplasser.

1220 Oslo Arbeiderparti mener man best sikrer norske kraftverdier for fremtidige generasjoner
1221 gjennom et offentlig eierskap. Derfor har Oslo Arbeiderparti i byråd tatt tilbake eierskapet
1222 til Hafslund ECO. Selskapene må ha kapasitet til å gjennomføre oppgraderinger av egne
1223 anlegg og være med på utviklingen av fornybare.

1224 De kommunale eiendomsforetakene skal drives slik at de har økonomi til å utføre viktige
1225 oppgaver på vegne av felleskapet. Foretakene må være i stand til både å bygge nye
1226 boliger, idrett- og kulturbygg og institusjoner samtidig som vedlikehold av byggene
1227 prioriteres.

1228 Foretakene og kommunens etater investerer for milliarder hvert år. Innkjøpsmakten skal
1229 bidra til innovasjon og utvikling av miljøvennlige løsninger og anstendige lønns- og
1230 arbeidsforhold.

1231 Den moderate eiendomsskatten i Oslo reduserer sosiale og økonomiske forskjeller, og er
1232 en forutsetning for den gjennomførte økningen i kvalitet og omfang av kommunale
1233 tjenester. Oslo Arbeiderparti vil videreføre en moderat eiendomsskatt på nåværende nivå.

1234 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 1235 • Utøve et aktivt og profesjonelt eierskap med mål om å sikre felleskapet større
1236 inntekter og sette selskapene i stand til å utvikle seg videre.
- 1237 • Bruke eierskapet til å nå politiske målsettinger innen klima- og bærekraft, gode
1238 lønns- og arbeidsvilkår, økt verdiskaping og flere arbeidsplasser.
- 1239 • Jobbe opp mot staten for å sørge for forutsigbare rammebetingelser og et
1240 skattenivå som ikke er til hinder for nye investeringer og det grønne skiftet.
- 1241 • Føre en lederlønnspolitik i selskaper med kommunen som hel- eller deleier og i
1242 Oslo kommune som er basert på moderasjon, uten bonuser.
- 1243 • Beholde og utvikle eierskapet i strategisk viktige selskaper som Hafslund Eco,
1244 Sporveien og Ruter.
- 1245 • Videreutvikle Oslomodellen for å sikre et anstendig arbeidsmarked.
- 1246 • Videreføre en moderat eiendomsskatt.

1247 **Demokrati og medvirkning**

1248 Deltakelse i valg er grunnmuren i demokratiet. Valgdeltakelsen i Oslo varierer i stor grad
1249 mellom delbydeler. God innbyggermedvirkning er nødvendig for å gjøre Oslo enda bedre.
1250 Folks innflytelse for å delta i demokratiet skjer i første rekke gjennom deltakelse i politiske
1251 partier, organisasjoner, organiserte aksjoner og gjennom ulike former for partssamarbeid
1252 med kommunen. Det er nødvendig å styrke slike strukturer for å skape tillit og oppslutning
1253 rundt demokratiet.

1254 Oslo Arbeiderparti ønsker å øke valgdeltakelsen gjennom å erstatte en av to valgdager
1255 med et omfattende forhåndstemmeopplegg som inkluderer mobile
1256 forhåndsstemmebusser og et høyt antall forhåndstemmelokaler i hele byen.

1257 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 1258 • Jobbe for økt medvirkning, bedre representasjon og utjevning av ulikheter i
1259 deltakelse.
- 1260 • Sikre at alle møter i folkevalgte organer er åpne og tilgjengelige for alle.

- 1261 • Sørge for at valglokaler og informasjon om valg er universelt utformet og
1262 tilstrekkelig tilgjengeliggjort i områder med lav valgdeltakelse.
1263 • Avvikle ordningen med to-dagers valg i Oslo og erstatte søndagen som valgdag
1264 med et mer omfattende forhåndsstemmeopplegg.

1265 Digitalisering

1266 Digital teknologi gir store muligheter til å løse kommunens samfunnsoppdrag bedre. Ved
1267 bruk av ny teknologi kan vi både gi mer skreddersydde og sømløse tjenester og frigjøre
1268 flere hender og hoder til barnehage, skole og pleie. Samtidig skal vi unngå at tjenestene
1269 forutsetter digital kunnskap for å få velferdstjenestene du har krav på.

1270 I en digital økonomi skapes verdier på nye måter, blant annet gjennom store mengder data
1271 vi skaper. Oslo Arbeiderparti vil at kommunen skal innhente og bruke data for å
1272 effektivisere måten kommunen tilbyr tjenester på.

1273 Kommunen har mye data som næringslivet og forskningen kan bruke til å skape verdier og
1274 ny kunnskap. Oslo Arbeiderparti vil gjøre dataene tilgjengelig, og jobbe for å fjerne
1275 unødvendige hindre for deling. Dette skal gjøres uten å krenke personvernet.

1276 Byrådet arbeider med å heve den digitale kompetansen i kommunen, blant annet gjennom
1277 etableringen av digitaliseringsetaten, Oslo Origo. Oslo Arbeiderparti vil styrke arbeidet
1278 gjennom en ny kompetansestrategi som sikrer alle ledere og ansatte god nok IKT-
1279 kompetanse til å utvikle de ulike delene av kommunen videre.

1280 Samtidig som vi tar i bruk mer digital teknologi øker vår digitale sårbarhet. Oslo
1281 Arbeiderparti vil sørge for at kommunen parallelt utvikler sterkere cyber sikkerhet og
1282 beredskap for å kunne håndtere økt digital sårbarhet.

1283 Oslo Arbeiderparti vil:

- 1284 • Bruke data til å utvikle kommunens tjenester og ta i bruk ny teknologi for å gi
1285 tjenester av bedre kvalitet og på en mer effektiv og bærekraftig måte.
- 1286 • Sikre at alle innbyggere skal ha mulighet til å bruke og motta offentlige tjenester,
1287 uavhengig av digitalt kunnskapsnivå og tilgang til ny teknologi.
- 1288 • Fortsette å bygge opp Oslo Origo på digitalisering med mål om å integrere den
1289 digitale fagkompetansen i de øvrige etatene.
- 1290 • Ta i bruk nye og endrede arbeidsformer som følge av den økende digitaliseringen.
- 1291 • Utvikle en kompetansestrategi for IKT rettet mot ledere og ansatte.
- 1292 • Legge til rette for deling av data innenfor personvernregelverket, for å sikre bedre
1293 og helhetlige velferdstjenester, og legge til rette for næringsutvikling, verdiskaping
1294 og annen samfunnsnytte.
- 1295 • Styrke arbeidet med datasikkerhet.
- 1296 • Bidra til utvikling og bruk av åpen kildekode sammen med andre virksomheter i
1297 offentlig sektor, frivilligheten og næringslivet.
- 1298 • Styrke digitaliseringsarbeidet i Oslo byarkiv og gjøre det lett å få innsyn.
- 1299 • Digitale undervisningsressurser og verktøy i skolen skal ha universell utforming.